

Naročnina mesečno 30 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserta. Podružni: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

Zadnji dnevi teko! -- Naročite SLOVENEVO KOLEDAR Le do 25. t. m. Imate se tati!

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Kopitarjeva 6, Ljubljana. — Telefon: 40-01 do 40-05. — Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. — Telefono: 4001-4005.

Abbonamenti: Mess Din 30; Estero, mese Din 50; Edizione domenica, anno Din 96; Estero Din 120. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiali: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

Vojno poročilo št. 537

Protinapad italijanskih in nemških motoriziranih čet v Marmariki

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Včeraj se je bitka v Marmariki razvijala naprej. Italijanske in nemške motorizirane čete so prešle v protinapad, potem ko so odločno prenesle nove sovražne napade in so odbile sovražne motorizirane skupine, uničile mnogo tankov in zajele ujetnike.

Letalstvo Osi je živahno sodelovalo pri teh bojih.

Bojišče pri Tobruku: Srditi dvoboji topništva.

Angleška letala so bombardirala Tripolis in Benghazi. Nobene škode.

Ob Sirtijski obali so bila sestreljena v morje od protiletalske obrambe tri angleška letala.

Bojišče pri Gondarju: Sovražni napadi s silami v premoči in s premočjo sredstev so se razbili ob žilavem odporu naših oddelkov, ki so v silovitih protinapadih prisilili sovražnika, da se je umaknil z velikimi izgubami.

Ponoči so angleška letala zopet bombardirala Napoli, Brindisi in Messino. Bombe so zadele stanovanjska poslopja. V Brindisiu je bilo šest oseb mrtvih in pet ranjenih, v Messini 26 mrtvih in 24 ranjenih — prebivalstvo je dalo vzgled hladnosti in discipline — v Napoliju pa ni bilo nobenih izgub.

Krajevna protiletalska obramba je sestrelila eno sovražno letalo, ki je padlo v plamenih na tla med Procino in Ischio.

Naše letalske skupine so ponovile bombne napade na vojaške cilje na Malti, kjer so izbruhnili veliki požari.

Danes ob zori je skupina naših lovskih letal v nizkem poletu napadla eno letališče na otoku. Na tleh je bilo zažganih četvero letal. Neka druga skupina se je zapletla v boj z enakimi sovražnimi edinicami in je sestrelila tri lovska letala vrste »Hurricane«.

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 21. novembra. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Pri bojih ob kolenu Donca in na srednjem delu vzhodnega bojišča so bili doseženi novi uspehi.

Pred Petrogradom so se razbili sovražni izpadni poskusi v nemškem obrambnem ognju.

Pred angleško obalo so hitri čolni v noči na 20. november napadli močno zastražen konvoj in potopili dve trgovski ladji med temi petrolejsko ladjo, s skupno 9000 tonami. Še dva parnika sta bila torpedirana in najbrž potopljena. Pri ponovnem nočnem napadu je prišlo do boja iz tesne bližine med angleškimi strazarji in nemškimi hitrimi čolni. Nemški hitri čoln je bil močno poškodovan zaradi trčenja.

Na bojišču, 21. nov. AS. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča: Ponoči so italijanski bombniki v zaporednih valovih napadli vojaške cilje v La Valetti na Malti. Bombe velike vrste so zadele zasidrane ladje, pristaniške naprave, orožarne in skladišča gradiva.

Buenos Aires, 21. nov. AS. »El Pueblo« objavlja dopis iz Rima. Člankar poveljuje vojna dejanja italijanskega letalstva in proslavlja junaško obnašanje italijanskih letalskih bojevnikov, ki dnevno nudijo dokaze o plemenitem zmagovitem obnašanju.

Berlin, 21. nov. AS. Novica, da so Angleži sklenili sprožiti ofenzivo v Libiji, ni v berlinskih krogih povzročila nobenega presenečenja. To je bilo najmanj, kar je Churchill lahko storil, da bi pomagal svojemu zavezniku Stalinu, ki je zahteval bojišče na zahodu, ne pa drugo bojišče, kakor se je v Angliji govorilo. Jasno je, da bo to ofenziva v Libiji biti nekakšen nadomestek za tisto drugo bojišče, ki naj razbremeni bojišče na vzhodu.

Italijanski vojaki premagujejo vse težave

Budimpešta, 21. nov. AS. Madžarski general Suhay je objavil članek v madžarskih listih, v katerem opisuje dogodke na vzhodnem bojišču. General posebno opozarja na odlično opremo italijanskega ekspedicijskega zbora, ki od svojega prihoda na vzhodno bojišče neprestano posega v odločilne bitke med Bugom in Dnjeprom ter med Dnjeprom in Doncem. Bojevitost italijanskih vojakov je neuklonljiva in vsa naravnana na končno zmago. Italijanske čete so premerile silne razdalje, vedno tesno za sovražnikom, kateremu so prizadevale izredno težke izgube. Italijanski ekspedicijski zbor si je osvojil že veliko zmago, zaplenil ogromno orožje, streliva, tankov in silno število ujetnikov. Tudi danes sodeluje pri odločilnih bitkah na južnem odseku ter spričuje nesporno vojno sposobnost italijanskega vojske, ki zna sijajno premagovati vse ovire ozemlja in podnebja.

Boji ob Doncu in na srednjem delu vzhodnega bojišča

Celonočna bitka hitrih čolnov pred angleško obalo - Protinapad v Severni Afriki se nadaljuje

Med bojem so ga odveli drugi hitri čolni, med nočno vojno pa so morali ta hitri čolni prepuštni in se je potopil. Po uspešni obrambi pred letalskim napadom ob zori so se vsi hitri čolni vrnili v svoje oporišče.

Bojna letala, ki so opravljala oboroženo izvidniško službo, so podnevi na morju okoli Anglije z bombami poškodovale angleško strazarsko ladjo. V Severni Afriki se nadaljuje nemški in italijanski protinapad. Nemška rušilna in strmoglavka letala so razbila angleške tanke in zbirališča motornih vozil ob egiptsko-libijski meji. Pri Marsa Matruhu so bila bombardirana vojaška središča. Sovražnik je v letalskih bojih zgubil štiri letala.

V času od 12. do 18. novembra je angleško letalstvo izgubilo 43 letal, v istem času pa smo v boju proti Angliji izgubili šest lastnih letal.

Stockholm, 21. novembra. AS. Dopisnik lista »Dagens Nyheter« na ruskem bojišču poroča, da je položaj v Petrogradu obupen, ker kosita prebivalstvo glad in mraz. Dopisnik poroča, da ležijo v Petrogradu po mestu cele gore trupel, ki jih ne morejo več pravočasno pokopati. Prebivalstvo je silno obupano in primeri samomorov se množijo. Sovjetska policija pa dnevno pobija na stotine tako zvanih saboterjev.

Budimpešta, 21. nov. AS. Vojaški strokovnjak lista »Pester Lloyd« piše, da so imeli Sovjeti na Krimu vojsko, ki je štela 240.000 mož. Ta vojska je bila sedaj uničena. Nemške čete so na Krimu ujele 101.000 sovjetskih vojakov. Tudi izgube sovjetske mornarice so ogromne. Nemško letalstvo je do 16. novembra potopilo 60 trgovskih ladij s skupno 261.500 tonami, poškodovanih pa je bilo še 13 vojnih ladij, ki so se potem potopile, 24 ladij pa je bilo hudo poškodovanih.

Berlin, 21. novembra. AS. Ves nemški tisk komentira dogodke na vzhodnem bojišču in odločno zavrača trditve angleške agencije »Exchange Telegraph«, češ da bi bile sile nemškega generala Guderiana uničene pri Tuli. Važna pa je samo ena stvar in to je je končna zmaga in prav nič ni mogoče zanikati, da nemška in zavezniška vojska gresta od uspeha do uspeha.

Položaj na bojišču

Dopisnik Stefanija javlja: Na Krimskem polotoku se nadaljuje boji za Sebastopol. V teh bojih igra glavno vlogo letalstvo, ki načrtoma uničuje sovjetske obrambne naprave.

Na južnem bojišču pri Rostovu so znova očeli veliki hudi boji na 80 km široki fronti. V berlinskih vojaških krogih ne dajejo nobenih posebnih izjav, izjavljajo le, da gre za zasledbo vsega industrijskega ozemlja. V teh bojih italijanski ekspedicijski zbor odlično sodeluje in je njegova pomoč nemškim četam izredno dragocena. V bojih pred Rostovom igrajo važno vlogo nemške oklepne divizije.

Na srednjem odseku so izredno krvavi boji pri Tuli in na obeh straneh Tule v smeri proti Voronežu. Tu se nemški klin vedno globlje zajeda med armadi Timošenka in Zukova.

Finska ostro zavrača sovjetske trditve

Sovjetska Rusija je bila tista, ki je dvakrat napadla Finsko

Helsinki, 21. nov. AS. Sovjetska agencija »Tass« je objavila pred dnevi svoj komentar o odgovoru finske vlade ameriški vladi. Ta odgovor je finska vlada že objavila dne 12. novembra. Finska uradna agencija pa je pooblašena, da odgovori takole na navedbe sovjetske agencije:

1. Sovjetska agencija je trdila, da je Finska dobila svobodo zaradi podpore sovjetske zveze. Sovjetsko zunanje ministrstvo je pri tem pozabilo, da se je Finska leta 1918, vojskovala za svojo neodvisnost in sicer proti boljševizmu. Vojna proti boljševizmu se je končala tako, da so bili boljševiki izgnani iz države in je bila tako dosežena neodvisnost Finske.

2. Kdor pomisli na usodo baltskih držav, more razumeti, kakšna bi bila usoda Finske. Če bi se v jeseni in zimi 1939 sovjetske nakane proti Finski uresničile, tedaj bi Finsko doletela ista usoda. Vendar pa Finska ni bila tista, ki bi prekinila di-

plomatske stike s sovjetsko zvezo, ampak so bili Sovjeti tisti, ki so zahrbtno napadli Finsko in to kljub vsem pogodbam o nenapadanju, ki so bile še v veljavi med Finsko in Sovjetsko Rusijo.

3. Sovjetsko vladno glasilo »Pravda« je napisalo članek, v katerem pravi, da mora finski narod izginiti z zemeljskega površja in te besede je sovjetska radijska postaja v Moskvi razširila po svetu dne 23. junija ob 18.45.

4. Vse finske vojaške odredbe so bile izdane samo zaradi tega, da bi bilo mogoče braniti lastno ozemlje pred sovjetskimi napadi. Sovjetski napad na Finsko se je začel dne 22. junija, splošen napad pa se je začel dne 25. junija, in ta napad je prisilil Finsko, da se je branila.

5. Kdor je sledil vsem tem dogodkom, bo jasno spoznal, da je od jeseni 1939 Finska vedno morala braniti svoje ozemlje pred boljševskimi grožnjami in pred sovjetskim vdorom.

Madžarska je proslavila obletnico pristopa k trojni zvezi

Budimpešta, 21. nov. AS. S posebno slovesnostjo je Madžarska včeraj slavila prvo obletnico svojega pristopa k trojni zvezi. Na javnih poslopih so ves dan vibrale madžarske, italijanske in nemške zastave.

Vsi listi so snoči objavili posebne članke o pomenu sodelovanja Madžarske v okviru trojne zveze. Listi poudarjajo, da je bil ta pristop dejanje zavestne politične zrelosti. Madžarska po svetovni vojni ni imela drugih prijateljev kot Italijo in Nemčijo, in velika voditelja Italije in Nemčije sta vedno podpirala narodne težnje madžarskega naroda. Madžarska se je zato iskreno odločila pristopiti k trojni zvezi, ki je trajen granitni temelj novega reda, ki bo dal Evropi pravičen mir in izločil z evropskega kontinenta vse motnje, ki jih je plutokratska demokracija vsiljevala mladim in dinamičnim narodom.

Madžarski in politični krogi poudarjajo, da je Madžarska zelo vesela, da more slaviti to obletnico svojega pristopa k trojni zvezi v tistem trenutku, ko se madžarske čete vojskujejo z ramo ob rami z nemškimi in italijanskimi silami, da bi bil uničen sovražnik evropske civilizacije, in sicer boljševizem, obenem z njim pa vsi njegovi demokratski in plutokratski židovski pomagači.

Listi objavljajo tudi pod velikimi naslovi brzojavko, ki jo je ob tej priloiki poslal Duceju predsednik madžarske vlade Bardossy. Predsednik vlade je kot zunanji minister poslal slično brzojavko grofu Ciano.

Regent Horthy zopet bolan

Budimpešta, 21. novembra. AS. Madžarska brzojavna agencija je snoči objavila naslednje uradno poročilo o zdravstvenem stanju regenta Horthyja:

Regent Horthy je zopet zbolel in ima influenco. Temperatura je poskočila na 38,6 stopinj. Regent bo nekaj dni moral ostati v postelji.

Prodaja tekstilnih izdelkov na Madžarskem ustavljena

Budimpešta, 21. novembra. AS. Madžarski minister za prehrano in oskrbo je danes izdal ukaz, ki pravi, da je ustavljena prodaja tekstilnih proizvodov. Vse tovarne in vse trgovine bodo morale prijaviti količino blaga oblastem. Minister je ukazal, da se morajo začeti izdelovati enotne vrste blaga, cena tega blaga pa mora biti dostopna vsem plastem madžarskega ljudstva.

Izločitev madžarskih židov iz trgovine

Budimpešta, 21. novembra. AS. Madžarski minister za industrijo in trgovino Varga je izjavil, da bodo s strogimi ukrepi dosegli, da

Akademsko leto na italijanskem zavodu v Sofiji se je začelo

Sofija, 21. novembra. AS. Včeraj se je začelo akademsko leto na italijanskem kulturnem zavodu v Sofiji. Slovesnosti so se udeležili kraljica Ivana, princesa Evdoksija, predsednik vlade Filov, zunanji minister Popov, predsednik zbornice, zastopniki diplomatskega zbora in mnogo uglednih bolgarskih osebnosti.

Uvodni govor je imel italijanski poslanik Magistrati, za njim pa je govoril profesor Antonio Muno in sicer o spomenikih antičnega Rima v Faističnem Rimu.

Socialni nemiri v Ameriki naraščajo

Stavka rudarjev se ne more poleči

Stockholm, 21. nov. AS. Newyorški dopisnik lista »Aftonbladet« poroča, da mešana komisija za konec rudarske stavke nadaljuje s svojim delom, ki ga bo najbrž končala v soboto. Vendar pa so izgledi za sporazum izredno majhni. Vodja delavskih organizacij Lewis je odbil nove predloge ameriške vlade.

Streljanje med boljševiki

Berlin, 21. nov. AS. Ujetniki, ki so jih pripeljali iz petrogradskega odseka, pripovedujejo o medsebojnem streljanju med političnimi komisariji. Nekaterim komisarijem se je očitalo, da so zamenjali svoje dolžnosti in da so oni bili krivi, da je morala pri nekaterih četah padla. Več komisarjev je bilo ustreljenih.

Grozote sovjetske policije

Milan, 21. novembra. AS. »Corriere della Sera« objavlja odkritja pastora Pohla, voditelja cerkve na Estonskem, ki je pribežal na Švedsko in povedal, kakšne grozovitosti je počela sovjetska policija v Dorpatu in v Narvi. V teh dveh mestih je policija postrelila ali odpeljala 33.000 oseb, med temi je mnogo profesorjev, duhovnikov, bivših poslancev in uradnikov. Estonec je ubijal poseben bataljon sovjetske policije, ki je nosil naslov »Uničevalni bataljon«. List se čudi, kako je mogel Roosevelt pogovarjati take policije. Stalina, nazvati nosilca civilizacije proti barbarstvu. Churchill pa je izrekel celo svoje občudovanje nad takim početjem.

Smrt nemškega iznajditelja

Breslau, 21. nov. AS. V starosti 77 let je na svojem posvetu umrl znani nemški kemik Walter Nernst, ki je iznašel posebno žarnico, ki je po njem dobila svoje ime. Njegova žarnica je bila prva praktična in cenena električna luč. Profesor Nernst je postavil tudi nov termični zakon. Ustanovil in dolgo časa je vodil fizikalni in elektrotehnični zavod v Göttingenu. Leta 1920 je dobil Nobelovo nagrado.

Novi ameriški veleposlanik pri sovjetski vladi

Washington, 21. nov. AS. Pristojni diplomatski krogi v Washingtonu izjavljajo, da bo dose-danji ameriški veleposlanik v Moskvi Steinhardt odstavljen in da bo za ameriškega veleposlanika v Rusiji imenovan general Burns.

Proti komunistom na Švedskem

Stockholm, 21. nov. AS. V mestu Göteborgu so komuniste izločili iz vseh upravnih in občinskih služb. Komunisti so imeli v rokah mestni socialni urad, pa so jih tudi od tam odstranili in vodstvo urada zaupali ljudem, ki niso komunisti.

Stockholm, 21. nov. AS. Švedska policija je v zadnjem času aretirala celo vrsto vohunov in saboterjev, ki so bili v službi neke tuje države. Policija je sproti objavljala imena teh zločincev. — Švedski listi pa sedaj zahtevajo, da naj se objavi tudi ime tiste države, ki je plačevala vohune in saboterje. To zahtevajo zlasti pristaši desničarskih skupin in na splošno se govori, da je Anglija tista, ki plačuje te zločince.

Švedska križarka dvignjena

Stockholm, 21. nov. AS. Švedska križarka »Göteborg«, ki se je zaradi posledic eksplozije z dvema drugima vojnim ladjama potopila pred Stockholmom, je bila dvignjena. Sedaj so jo vlačili odveklji v ladjedelnico.

Železniški promet med Atenami in Solunom

Atene, 21. novembra. AS. Iz pristojnega vira se je izvedelo, da bo v kratkem obnovljen železniški promet med Atenami in Solunom.

Delavci pri Visokem Komisarju

Ljubljana, 21. novembra. Visoki Komisar je v Vlado palači zbral predstavnike in zastopnike Delavske zveze v Ljubljani ob navzočnosti federalnega podtajnika Gattija, izvedenega Delavske zveze narodnega svotnika Vaglinana in dr. Alujeviča, predsednika zveze. Navzočih je bilo nad sto delegatov, ki so zastopali vse stroke, prišli pa so tudi zastopniki z dežele. Visoki komisar je govoril delavcem, ki v preteklosti niso bili nikdar poklicani na sedež vladnega predstavništva. Nazorno jim je obrazložil, kakšen je bil gospodarski položaj Ljubljanske province v trenutku, ko so mesto in ozemlje zasedle naše čete. Tedanji položaj je bil vse prej kakor rožnat. Zlom Jugoslavije in njega posledice je stanje še poslabšalo, bodisi na industrijskem, trgovskem, poljedelskem ali obrtnem področju. Boljše tudi ni bilo v finančnem pogledu, ker denarni zavodi niso imeli gotovine zaradi nenadnih dogodkov. Ekse. Grazioli je delavcem rekel, da jim je hotel podati stvarno sliko o položaju v mesecu aprilu zata, ker je fašizem navajen, da ljubi resnico. Merilo za tedanji gospodarski položaj v provinci je bil tudi indeks življenjskih stroškov, s katerim višina plač nikakor ni bila v soglasju. Položaj je bil takšen, če bi se pustilo, da bi šel svoj pot, ne da bi posegli v njegov razvoj, da bi neizbežno pripeljal do poloma.

Prvo vprašanje, ki mu je Visoki komisar posvetil svojo skrb, je bilo vprašanje prehrane. Kajti ono malo, kar je ostalo po izpraznitvi skladišč v trenutku zloma Jugoslavije in kar je ostalo drugih zalog, je zadostovalo za preživljanje prebivalstva komaj za nekaj dni. Nato je Visoki komisar podal številke o uvoženih hranilih, ki so bila pripeljana iz Italije v novo provinco, ker prebivalstvo nikakor ni moglo živeti od pridelkov zasedenega ozemlja. Samo nekaj številke za dostojno, da pokaže, koliko je Italija, ki je sama v vojski, v tem oziru storila za Ljubljansko provinco. Do 31. oktobra je bilo v Ljubljano uvoženih 106.448 stotov krušne moke, 1622 stotov kornice moke, 17.840 stotov bele moke, 3042 stotov moke za kruh, 16.661 stotov riža, 11.300 stotov sladkorja, 3861 stotov masti, da se ne omenjajo razna druga živila, ki jih je Italija, ki mora voditi vojno gospodarstvo, dala na razpolago ljubljanskemu prebivalstvu.

Sključeno se na te podatke, je nato Visoki Komisar v svojem nadaljnjem govoru vprašal, kako morejo takozvani »partizani« spričo velikodušne materialne podpore trditi — kar je njihova glavna propaganda — da so Italijani izropali skladišča in da stradajo prebivalstvo, ker mu jemljejo njegov delež. V svojem nadaljnjem govoru, ko je opozoril na dosedanje škrtosti in žrtve, ki jih je Fašistična Vlada storila, da bi izboljšala gospodarski položaj Ljubljane in da bi omilila težek položaj brezposelnih, je Ekse. Grazioli prikazal delavcem, ki so že ponovno pokazali, da dobro razumejo namene, zaradi katerih se z njimi ta vprašanja obravnavajo, ko so z ognjevitim ploskanjem večkrat prekinili besede Visokega komisarja — še celotno sliko javnih del, ki so že v teku in ki bodo skoraj še odobrena, dela, ki bodo očitno v prilog celotnemu gospodarstvu v pokrajini in ki bodo ugodno vplivala na vsako gospodarsko področje. Pri tem je menil dela za razširitev ljubljanske bolnišnice, kar je stalo več kot 15 milijonov lir, in dela za izpopolnjenje univerze, ki presegajo 22 milijonov lir. Ta dela niso bila izvedena, kakor fantazirajo »partizani« v dobrobit Italijanov, ki nikakor ne potrebujejo zastarele bolnišnice in tudi ne slovenske univerze v Ljubljani. Ze iz sumarnega pregleda, ki ga je podal Visoki komisar, so poslušalci dobro razumeli visoki smisel za socialno pravičnost, ki je vodila pri teh delih Fašistično Vlado in njenega predstavnika v novi provinci.

Nato je Visoki Komisar govoril delavcem o življenjskem indeksu in o plačah in jim povedal, kaj je v tem pogledu bilo že storjenega za izboljšanje in kaj se še namerava, da se doseže ravnovesje med cenami in plačami. Temeljito je bilo proučeno vprašanje cen in so bile izdane stroge odredbe, da se jih drži v pravih mejah. Prebivalstvo samo je bilo pozvano, da sodeluje v svojem lastnem interesu z oblastjo. Prav tako pa je oblast čuvala, da se delavcem pošteno izplačujejo njihovi zaslužki.

Ekse. Grazioli je končal prvi del svojega poročila s širokim pregledom podpornih in javnih del, ki se izvajajo in ki se bodo po volji Duceja še izvajala v prid delovnim slojem. Proti pregledu del, ki jih izvaja Italija v teh krajih, je postavil Visoki Komisar sedanjí politični položaj v pokrajini, kjer deluje majhna skupina komunistov in neposredno grozi ljudstvu ter mirnemu razvoju življenja v tej pokrajini. »Vprašam vas,« je rekel Visoki komisar delavcem, »ali se pravi stiskati ljudstvo, če se mu da jesti — kakor pravijo da pišejo »partizani« v svojih lističih, tiskanih v skrivališčih — ali se to pravi ropati prebivalstvo — kaj pa delajo oni, kadar vpadajo iz gozdov in iščejo hrane? Če bi bilo potrebno, bi lahko v dokaz navedel desetine takih njihovih ropov in deliktov.

Boj proti atentatorjem in saboterjem v Franciji

Pariz, 21. nov. AS. Zaradi različnih nasilniških atentatov, storjenih zadnje čase, ki so za francosko ljudstvo imeli resne posledice, je pariška policija ojačala svoje delo za izsleditev krivcev. Po dolgem zalezovanju in po velikih težavah so jih nekaj že prijeli. Pri tem je bil resno ranjen neki policijski nadzornik. Odkrili so pravo pravico orožarno pri raznih preiskavah v Parizu in okolici.

Prijeti teroristi, med katerimi je tudi mlad Jud, kožuhovalar, so priznali, da so sodelovali pri atentatih na železniške proge, na razne pariške tovarne, da so organizirali požige žita na polju ter povzročili s tem kmetom škodo za desetine milijonov in ljudstvu vzeli živež, posebno važen za zimo. Preiskava je ugotovila, da je skupina nasilnikov vodila živo komunistično propagando že odkar so Nemci prišli v Pariz.

Zdaj iščejo še enega izmed voditeljev skupine, nekega Gilberta Andreja Brusleina, posebno nevarnega zločinca, ki se najbrž skriva v Parizu. Policija je povabila vse prebivalstvo, naj sodeluje pri zasledovanju tega grešnika. Preiskava se nadaljuje.

Te dni so prijeli še tri ljudi, ki so na skrivaj trgovali s platnom, z volno, bombažem in svilo. Zaslužili so na teden povprečno po 400.000 frankov. Pri eni sami preiskavi je policija zasegla blaga za 3 milijone frankov.

General Weygand upokojen

Bern, 21. nov. AS. General Weygand, poveljnik francoske afriške vojske, je bil upokojen. Za poveljnika severne Afrike je bil imenovan armadni general Juin. Za poveljnika zapadne Afrike pa

Tako in podobno govore komunisti, za kar jih občinstvo lahko vsak dan ujame na laži. Ko je Visoki komisar stopnjema predelal z raznih strani položaj, je prikazal delavskim predstavnikom, kakšna resničnost bo — četudi ne vzemirja italijanskih oblasti — neprijetno zadela prebivalstvo, kajti ono bo tisto, ki bo udarjeno s merami, ki bodo podvzete in ki bodo poostrene vsakokrat, kadar se bodo pojavila kaka komunistična dejanja. Ko so Italijani prišli zased pokrajino, niso zahtevali od slovenskega prebivalstva nič drugega kot samo odgovarjanje obnašanje v primeri z dobrotami, ki so jih dajali. Če je to razmerje radi dela skupine podtalnih elementov resno ogroženo, je vse to škoda, kot je bilo rečeno, za nedolžno prebivalstvo. Besede Visokega Komisarja so tudi v tej zadevi našle globoko razumevanje navzočih. In končno so mu bile v imenu zastopnikov delavskega izrečene te besede: »Izražamo Vam našo najbolj živo zahvalo za Vaše razumevanje in upoštevanje, kakšne so potrebe pokrajine in posebej potrebe slovenskega delavstva.« Potem ko je pojasnil, kakšna bo smer delavnosti Zveze, se je pozdrav nadaljeval takole: »Bodite prepričani Ekselencija, da naše sodelovanje z Vami in Vašimi zaupniki ni odvisno« in je poleg tega še potrdil, da se zastopniki delavstva zavedajo, da bo razvoj stvari popolno potrdilo njih pogledov in njih načina dela in je zaključil z besedami: »Želimo nadaljevati v tem smislu, da bi služili v dobro prebivalstva, katerega del tvorimo. Prepričani smo, da moremo na ta način omogočiti dobrobit Ljubljanske pokrajine.« Visoki komisar je zaključil svoj govor z vročim pozdravom delavstvu in njih družinam, s svoje strani pa so ga navzoči pozdravili s toplo manifestacijo.

Poglavnik sprejel generala milice Montagna

Zagreb, 21. nov. AS. Poglavnik je sprejel generala milice Renza Montagna, ki ga je spremljalo zastopstvo fašistične stranke. Četa Poglavnikove straže je pred vladno palačo izkazala čast generalu. Poglavnik se je prisrčno pogovarjal z generalom Montagnom.

Italijanska športna organizacija je najpopolnejša

Zagreb, 21. nov. AS. »Hrvatski narod« objavlja podrobno poročilo o potovanju hrvatskega športnega zastopstva po Italiji. Clankar popisuje obiske po fašističnih športnih ustanovah in pravi, da so vse te naprave in ustanove dajale vtis, da je bilo to delo opravljeno za več let in da so vsa ta dela vzrasla iz posebne ljubezni do Duceja. Vse naprave so takšne, da vzbujajo povsod največje občudovanje. Danes ima Italija šport organiziran tako, da je popolnejši kakor pa pri katerikoli narodu.

»Vitezi hrvatskega zmaja«

Zagreb, 21. nov. AS. V Zagrebu je bila ustanovljena zveza »Vitezov hrvatskega zmaja«. Ta zveza bo čuvala hrvatske narodne tradicije in bo širila hrvatsko kulturo in umetnost. Pripravlja se zakon, da bi se ustanovil poseben zavod za propeh obrti.

Izvoz hrvatskega premoga

Zagreb, 21. novembra. AS. V trgovinskem ministertvu in v ministertvu za industrijo je bila konferenca strokovnjakov, ki so proučevali možnost izvoza hrvatskega premoga in povečanje proizvodnje premoga na hrvatskem ozemlju. Sklenjeno je bilo, da naj državnim in zasebnim rudniki delajo na isti način in da naj enako nastopajo na zunanjem trgu. Na konferenci so tudi govorili o cenah premoga in drv na zunanjem trgu.

Bursko prebivalstvo proti nizozemski vladi

Laurence Marques, 21. nov. AS. Begunska nizozemska vlada je razširila v Južni Afriki poseben razglas, v katerem poziva bursko prebivalstvo, da naj vstopi v angleško vojsko v Južni Afriki. Ta razglas je zelo razžalil bursko prebivalstvo, ki sedaj prireja protestna zborovanja, v katerih obsoja nastop nizozemske begunske vlade. Prav tako izjavlja bursko prebivalstvo, da ta nizozemska begunska vlada nikakor ne pozna čustev burskega prebivalstva in je zato ta razglas surova žalitev burskih čustev. Na zborovanjih je bilo nekaj angleških zastopnikov, ki so bili izžvižgani in jih je morala zaščititi policija. Neki govornik, ki je branil angleško stališče, je bil s silo odstranjen z odrta in ga je razjarjeno občinstvo vrglo skozi okno.

Irak prekinil diplomatske zveze s Francijo

Vichy, 21. novembra. AS. Iraški poslanik je uradno obvestil francosko vladu, da je njegova vlada sklenila prekiniti diplomatske stike s Francijo.

Pozidava Orleansa

Vichy, 21. nov. AS. Glavni ravnatelj lepih umetnosti Hauteceur je odšel v Orleans v spremstvu več arhitektov in konservatorjev. V Orleansu so proučevali način, kako popraviti stare stavbe, da ne bi trpel značaj mesta.

GILL - italijanska liktorska mladina v Ljubljani

Z odredbo Poveljnika italijanske liktorske mladine — GILa — je bila razširjena tudi na Ljubljansko pokrajino ustanova GILa. Poveljnik je določil, naj se nastajajoča mladinska organizacija imenuje »Giovani Italiani del Littorio di Lubiana« — GILL, torej Italijanska liktorska mladina v Ljubljani. S tem pomembnim ukrepom so bile raztegnjene v korist mladine Ljubljanske pokrajine vse številne prednosti telovadno-sportnega, kulturnega in podpornega značaja, ki jih mladini Italije nudi GIL.

Kaj je GIL, pove že naslov sam. V njej se zbira mladina, za katero je organizacija ustvarjena in za katero organizacija skrbi v najrazličnejših panogah. Osem milijonov članov ima ta organizacija, ki skrbi, da se vzgaja mladina duhovno in telesno po načelu, ki ga je dal Duce: »Verovati — Pokoriti se — Boriti se!« V ta namen deluje ogromen kader vzgojiteljev in učiteljev, ki pripravljajo člane na trde preizkušnje. Letna in zimska taborišča, poučna potovanja, bivanja v klimatičnih krajih naj v okviru organizacije pomagajo članom, da si krepijo telo in duha. Vzporedno s tem delom gre akcija organizacije za pomoč in preskrbo. Poleg organizatornega, telovadno-sportnega in kulturnega delovanja je uvedla GIL pomembno zavarovalno službo za nezgode. Milijoni mladine so proti nezgodam zavarovani že samo zaradi tega, ker imajo izkaznico organizacije. Na higijensko-zdravstvenem področju posveča GIL trajno skrb zdravstveni vzgoji otrok in preprečuje najhujše socialne bolezni. Nad 20.000 zdravnikov GILa deluje v tem smislu. Na šolskem področju skrbi GIL za brezplačna kosila siromašni šolski mladini. Posebna ugodnost za mladino so zbirališča in zaveščišča, kamor mladina lahko zahaja po koli. Tam je mladina pod varstvom in nadzorom. Posebno pomembno delo GILa pa je kulturno delo, kateremu se je zadnja leta pridružil še poklicna priprava, ki se izvaja med širokimi plastmi mladine.

Druga besedica v naslovu »Italiani« pomeni, da je ta organizacija last mladine vse Italije. Italijanska ne pomeni v tem primeru narodnost, ampak državno skupnost. Razumljivo je, da se je v vseh dosežanih organizacijah GILa v Kraljevini lo lahko brez škode istovetilo. V krajih, kjer pa se ni moglo, je bil naslov spremenjen. »Littorio« - liktorska, pomenja, da je organizacija plod Fašistične Stranke, njena zamisel in njen uspeh. Tako naslov sam pove glaven in vodilni načela, po katerih se ravna delo organizacije.

Ko so se vršile priprave za ustanovitev italijanske liktorske mladine v Ljubljani, se je razpravljalo mnogo o naslovu organizacije za Ljubljansko pokrajino. Tako je bila pri vodilnih oblasteh izražena želja, da se v naslovu poudari posebni značaj pokrajine, kateri je Ducejeva odločitev podelila kulturno avtonomijo. Zaradi tega je bil osvojen predlog, naj se italijanski liktorski mladini v Ljubljanski pokrajini označi njeno svoj-

sko stališče s tem, da dobi pristavek ljubljanska — »di Lubiana«. S tem naslovom je označena nastajajoča mladinska organizacija v Ljubljanski pokrajini, ki bo deležna vseh dobrot in prednosti, ki jih uživa mladina GILa po vsej Kraljevini, pri čemer pa bo ohranila svojo »svojstvenost«, kot jezik, narodne pesmi in navade, kakor je to Duce zagotovil.

Župnim uradom!

Župnim uradom so danes začeli razpošiljati školova pisma družinam. Priložene so kuverte, v katere naj se vložijo pisma ter potem po članih župnijskega pripravljalnega odbora raznesejo posameznim družinam. Istočasno naj razdelijo podobice za odrasle. Podobice za otroke pa naj razdelijo gg. katehete po šolah.

V posebnem ovitku dobijo župni uradi osnutke za pridige ob devetdesetnici.

Natiskane so posebne podobice za bolnike. Gg. župnike prosimo, da sporočijo, koliko teh podobice potrebujejo.

Prosimo, da se točno ravnate po navodilih okrožnice, ki ste jo že prejeli!

Podaljševanje legitimacij železniških upokojencev

Podaljšanje veljavnosti legitimacij železniških upokojencev in njihovih družinskih članov se bo vršilo na postajah počenjski s 27. novembrom t. l. ob priliki podaljšanja legitimacij aktivnih uslužbencev.

Opozarjamo železniške upokojence, da se nemudoma zgledajo pri šefih pristojnih postaj, kjer dobe točna navodila in se jim bo sporočil dan, kdaj se bodo njihove legitimacije podaljševale. — Direkcija železnice, Ljubljana.

Bodimo apostoli božji! Pripeljimo vse Slovence k Srcu Jezusovem v pobožnosti devetih prvih petkov

Egiptski kralj pod angleškim nadzorstvom

Stockholm, 21. novembra. AS. »Dagens Nyheter« poroča, da je egiptski kralj pod strogim nadzorstvom angleških oblasti, ker se Angličani boje, da bi egiptski kralj, ki so proti Angliji, dobili prevelik vpliv na kralja, ker bi to škodovalo angleškim koristim v Egiptu.

Angleške oblasti so celo skušale podkupiti služabnike v kraljevski palači, da bi ti pregledovali zasebno kraljevo korespondenco.

Gospodarstvo

Sprememba zakona o pokojninskem zavarovanju

Včeraj smo objavili besedilo odredbe Visokega komisarja o spremembah zakona o pokojninskem zavarovanju nameščenecv. Za lažjo preglednost navajamo danes glavne spremembe zakona o pokojninskem zavarovanju nameščenecv.

Predvsem je objavljena nova tabela o plačnih razredih. Ta tabela je bila potrebna zaradi preračuna od dinarjev v lire. Poleg tega pa so novi plačilni razredi nekoliko zvišani n. pr. v I. razredu so znašali letni prejemki 150—6000 din, po novem pa od 57—2400 lir, dočim bi preračun po tej tab. 100 din dan 247—228 lir. V najvišjem razredu t. j. v XIV., so znašali letni prejemki nad 54.000 din, po novem pa znašajo 16.801 lir in več, dočim bi preračunani po tej tab. znašali 26.520 lir in več. Prej je bila za najvišji razred meja mesečna plača 4500 din, v liran 1710 lir, sedaj pa znaša 1400 lir.

Temu primerno se zvišajo tudi prispevki, tako da znaša v najvišjem razredu sedaj mesečni prispevek 180 lir, od tega odpade na zavarovance polovica, t. j. 90 lir, druga polovica pa na delodajalca. Če preračunamo prejšnji najvišji razred na lire, dobimo, da je znašal prej skupni prispevek 159,60 lir, od tega je odpadlo tako na zavarovance kot na podjetje 79,80 lire.

Nova so določila glede izračunavanja letne invalidske rente. Predvsem nova določila glede

računanja invalidskih rent ne vsebujejo več določila o osnovnem znesku, ki je znašal 1800 din, ter o dodatku 30 din za vsakih polnih 360 din v primerih, da je skupni znesek premij znašal nad 21.600 din. Nova določila pravijo, da znaša osnovni znesek 10kratni povprečni prispevek, predpisani za pokojninsko zavarovanje v poslednjih 120 ali manj mesecih zavarovanja, pri čemer pa najmanjši znesek ne sme znašati manj kot 780 lir. Neizpremenjeno pa je ostalo določilo, da tvori invalidsko rento ena šestina prispevkov, predpisanih za vso zavarovalno dobo. Nadalje ostanejo v veljavi določila glede valorizacije rent na osnovi vplačil od 1. januarja 1909 do 31. decembra 1923.

Nadalje prinašajo spremembe zakona o pokojninskem zavarovanju zvišanje vseh vrst rent in sicer za 5—15%, obenem pa se zvišujejo tudi minimalne rente za invalide od 95 na 250 lir, za vdove pa od 57 na 180 lir.

Novost je tudi, da se pri vdovskih rentah pod 18. letom starosti dodaja za največ 3 otroke po 20 lir na mesec.

Končno pravi novo določilo, da imajo pravico do izredne podpore iz El. 6 tisti rentniki, ki so pridobili ali še pridobijo pravice do rente le na podlagi zakonitega obveznega zavarovanja in ki prebivajo na ozemlju bivše kraljevine Jugoslavije, pripojenem kraljevini Italiji ali v starih pokrajinah kraljevine Italije.

s trgovino Ente Albanese Gastone Ammassi. S. A. Commercio Ionico se bavi s trgovino z jonskimi otoki. Soc. comm. italiana Mediterranea pa opravlja trgovino s Cikladi in Sporadskimi otoki v Egejskem morju.

Zmanjšanje avtomobilske proizvodnje v Ameriki. V mesecu februarju leta 1942 bodo v Zedinjenih državah proizvedli samo 174.122 avtomobilov, dočim je znašala proizvodnja februarja 1941 396.521 vozil. Izdelovalci avtomobilov so namreč dobili nalog zmanjšati proizvodnjo naslednjega leta za 50 odstotkov. Urad za industrijsko proizvodnjo sporoča, da se bo lahko mogoče v naslednjih mesecih proizvodnja še bolj zmanjšala.

Racioniranje tekstilij na Madžarskem. Minister za preskrbo je odredil, da bo odsljed prodaja vseh oblačilnih izdelkov racionirana. Vsa skladišča in tvornice morajo sestaviti seznam zalog in prijaviti te zaloge pristojnim oblastvom, ki bodo odredila potem način racioniranja. Poleg tega je odredil preskrbovalni minister izdajanje teh tkanin, da bodo po svoji ceni dostopne tudi revnemu prebivalstvu.

h Tvornica eksplozivov Titanit. Znana tvornica razstrelivnih snovi Titanit v Mahličnem pri Karlovcu je ustavila delo že leta 1938. Sedaj pa poročajo iz Zagreba, da so že v teku priprave, da bi se delo v tvornici obnovilo.

h Prva hrvatska štedionica v Zagrebu je sporočila finančnemu ministertvu v Zagrebu, da se zavod odreka glede starih vlog zaščite, tako da se vse stare vloge z dnem 1. decembra prenesejo na nov račun in bo staro in novo poslovanje združeno. Glavna skupščina delničarjev zavoda je sklenila za 10. decembra. Na dnevnem redu te skupščine je tudi sklepanje o zvišanju glavnice od 95 na 200 milijonov kun. Vsi člani ravnateljstva in nadzorstva so sklenili odložiti svoje mandate, da bi lahko skupščina izvolila novo ravnateljstvo in nadzorstvo.

h Podaljšanje odobritve za uvoz neluksuznega blaga na Hrvaškem. Minister za obrt, veleobrtni in trgovino je odredil, da se podaljša veljavnost odobritve za uvoz neluksuznega blaga z dne 6. septembra do zaključno 31. decembra letos.

Živilske nakaznice za december

Važno pojasnilo o ureditvi in izdajanju živilskih nakaznic

Ljubljana, 21. okt. 1941.

Glede izdaje živilskih nakaznic za prihodnji mesec smo se na pristojnem mestu informirali in izvedeli sledeče:

Živilske nakaznice za december so po količini racioniranih živil enake onim za november, razlikujejo se od njih samo v barvi in sicer so tiskane navadno nakaznice na sivkastem podtonu, nakaznice za ročne delavce na rjavkastem in nakaznice za težke delavce na modrikastem podtonu. Za ljubljansko občino so nakaznice tiskane z zelenimi črkami, druge pa s črnimi. Te razlike v barvah so potrebne zato, da se ne mešajo odrezki raznih mesecev in da se regulira nakupovanje na podeželske nakaznice pri trgovcih v njihovih občinah, ne pa pri ljubljanskih trgovcih. Novo je to, da je dnevna količina kruha na decembrskih nakaznicah razdeljena na dva enaka dela (zaradi gostinskih obratov).

Posamezne vrste nakaznic pripadajo naslednjim vrstam oziroma slojem prebivalstva:

1. Navadna živilska nakaznica — na sivkastem podtonu — pripada vsem osebam obojega spola, ki ne opravljajo nobenih telesnih težjih in napornejših del, ter vsem onim ročnim in težkim delavcem, ki so prejšnje mesece sicer prejemali take nakaznice za dodatno količino živil, so pa sedaj sezonsko nezaposleni ali ne opravljajo več onih del, zaradi katerih so bili upravičeni na večjo količino hrane, četudi traja ustavev dela samo en mesec.

Navadno nakaznico morajo prejemati torej vse osebe, ki so zaposlene po uradih, pisarnah, šolah in podobno (uradništvo in učitelstvo, razen slug), vodilno osebje v raznih podjetjih: šefi (predstojniki) uradov ali podjetij, postajenačelniki, razna višja zvanja v tehnični stroki, inženirji, višji prometniki, tehniški, poslovodje, delovodje; mojstri in obrtniki, ki osebno ne opravljajo svojih obrti, temveč imajo samo naslov; umski delavci in umetniško osebje najrazličnejših kulturnih ustanov, zasebniki, trgovci, gospodinjice v družinah z 2 ali manj družinskih članov ali podnajemnikov, gospodinjice v družinah s služkinjo; razni potniki, akviziterji, zastopniki, inkasanti, eksekutorji; grafičarji, ki niso ta mesec zaposleni; vsi otroci, šolarji, dijaki itd.

Za prejem nakaznic za ročne in za težke delavce je prvi pogoj, da tisti, ki hoče tako nakaznico, resnično v tistem mesecu tudi osebno opravi ona teža dela, katere mu dajejo pravico na večji obrok hrane. Do teh nakaznic nimajo pravice brezposelni in oni, ki so po poklicu sicer obrtniki ali delavci, pa se osebno redno s tem poslom ne bavijo. Posebej pa veljajo še naslednja določila:

2. Posebna živilska nakaznica za ročne delavce — na rjavkastem podtonu — pripada vsem osebam obojega spola, ki se preživljajo od svojega ročnega dela, najim delavcem obeh spolov, ki opravljajo ročna dela fizičnega značaja ali težaška dela v domačih gospodarstvih: stražniki, slugi, služničarji, vratarji, čuvaji, gospodinjice v samostojnih gospodinjstvih z več kot dvema družinskima članoma brez služkinje, obrtniki obeh spolov, mojstri in osebje zaposleno v delavnicih; poljski delavci za časa trajanja poljskih del, dninarji itd.; zaposleni grafičarji razen črkostavcev in linotipistov, šoferji osebnih avtomobilov, trgovsko pomožno osebje, stalni gozdni, lovski in nočni čuvaji; osebe, ki stalno vršijo nočno službo v tur-nusih vsaj osemkrat mesečno (policijski, železniški, pošta), pri čemer je mišljena pod izrazom »nočna služba« služba po polnoči, ne pa »večerna služba« pred polnočjo.

3. Posebna živilska nakaznica za težke delavce — na modrikastem podtonu — pripada samo onim osebam moškega spola, ki redno osebno opravljajo tako telesno delo, ki zahteva znatno več porabe telesne moči kot navadno delo. Težki delavci pa ni oni, ki opravljajo težko delo samo začasno ali le nekaj ur dnevno ali samo nekaj dni v mesecu.

Na splošno se smatrajo za težke delavce vsi oni moški, ki se redno osebno bavijo s prevoznim ali raznašanjem, nakladanjem ali skladiščenjem težkega materiala ali predmetov ter napornimi očiščevalnimi deli. Sem spadajo tudi poklicni postrežniki in poklicni pismonoše (za pisma, pakete in brzojavke).

Posebej pa se smatrajo za težke delavce v raznih panogah industrije: drvarji in ročni žagarji, delavstvo, zaposleno v lesni industriji, gradbeni industriji (zidarji, tesarji, kroveci, kopači, tlačilci terena, podajalci, minerji, železarji itd.), rudarji in delavstvo, zaposleno v rudniški industriji v ro-vih in na prostem; delavstvo, zaposleno pri pe-čeh in obdelavah s trajnim ognjem in kovinarski industriji in mehaniki (kovači, kurjači in strojniki pri parnih strojih); premogariji; delavstvo, zaposleno v železniških, tramvajskih in avtomobilskih delavnicih in na progah; vlakovodje in strojevodje pri železnici, tramvajski vozniki, šoferji to-vornih avtomobilov in avtobusov; železniški, tram-vajski in avtobusni sprevodniki; delavstvo v elek-trarnah, plinarnah in vodovodih ter pri edinicah za vzdrževanje in napeljava zunanega omrežja elektrike, telefona, plina in vode; delavstvo, za-posleno v papirni, kemični, cementni, opekarski, keramični, steklarski cementni in emajlni indu-striji; delavstvo zaposleno v strojnarnah in tovar-nah raznih industrijskih izdelkov, pri kamnosekih, v kamnolomih in gramoznih jamah, v hladilnicah (pri klavnicih in pivovarnah), v mlinskih, v luščil-nici riža, klavci, gnetilci testa (delavci, ne obrt-niki), zaposleni črkostavci in linotipisti, delavstvo v stalni službi pri industrijskih strojih, napravah, njihovem vzdrževanju v obratu in čiščenju; dez-infektorji; organi finančne kontrole (ne uradni-

štvo), ki redno osebno vršijo vsakodnevno teren-sko službo ter poklicni gasilci.

Kdo dobi navadno in kdo posebno živilsko nakaznico za ročne delavce, bodo odločali mero-dajni preskrbovalni uradi po svojih podatkih, za kar so odgovorni Prevodu.

Še posebno je poudarjeno, da se ene ali dru-gre vrste nakaznic ne more in ne sme zahtevati na podlagi nakaznice prejšnjega meseca (n. pr. če je imel nekdo prejšnji mesec nakaznico za težkega delavca, pa zahteva, da se mu zaradi tega prizna težaška nakaznica tudi za december), temveč je za prejem nakaznice v decembru veljavna poleg izdanih predpisov samo vrsta dela ali zaposlenosti dotičnega upravičence, brez vsakega ozira na to, kakšno nakaznico je imel v novembru.

Da dobi kdo posebno nakaznico za težkega delavca, je potrebna prijava dotičnega podjetja ali tvrditve, ki zaposluje delavstvo, naštetu v točki 3. Za to prijavo ne obstoji poseben obrazec, temveč napravi vsako podjetje za vsak mesec poseben seznam v dotičnem mesecu zaposlenih delavcev in sicer ločeno za vsako občino, iz katere so delavci. Te seznane morajo podjetja odposlati takej, najpozneje pa do 23. novembra, pristojnim občinam. Seznami morajo vsebovati naslednje podatke:

1. priimek, ime in očetovo ime delavca;
2. rojstni datum in rojstni kraj;
3. sedanje bivališče (točen naslov);
4. natančen opis dela, ki ga opravlja in koliko ur dnevno;
5. trgovce, pri katerem je dosedaj prejemal živilske nakaznice.

Vsi podatki v seznamu morajo biti absolutno točni in resnični ter za iste osebno odgovarjajo šefi (prestojniki) uradov, lastniki ali predstavniki podjetij ali zavodov itd. Pomanjkljivo izpolnjeni seznami pa sploh ne bodo upoštevani. Razen tega morajo biti na enem seznamu vsi delavci enega podjetja, stanujoči v isti občini.

Potrdila, ki jih nekateri delodajalci izročajo svojim delavcem, so neveljavna in jih preskrbovalni uradi ne bodo upoštevali, zato opozarjamo

Zadostimo z molitvijo presv. Srcu Jezusovemu za naše grehe v po-božnostih devetih prvih petkov! Zganimo se! Očistimo se!

vse prizadete, da se ravna točno po danih na-vodilih, kakor tudi, da seznane odposljejo v do-ločenem roku, ker pada odgovornost za prepozno poslano ali nepravilno izpolnjene seznane samo na dotično podjetje, kajti živilske nakaznice za težkega delavca bodo prejeli samo oni težki de-lavci, ki bodo pravilno in pravočasno prijavljeni pristojnim občinam.

Živilske nakaznice za december morajo pre-skrbovalni uradi izpolniti sami in jih izpolnjene dostaviti vsakemu upravičencu osebno na dom, o čemer pa bodo pravočasno objavljena navodila posameznih preskrbovalnih uradov. Za Ljubljano je to novost, ki se pa v drugih velemestih v Kra-ljevini že dolgo prakticira in je pokazala dobre rezultate.

Delitev živilskih nakaznic mora biti vsak me-sec izvršena najpozneje do 10. v mesecu za tekoči mesec; kdor do tega dne ni prejel pripadajoče nakaznice, niti je ni do tega dne reklamiral, iz-gubi pravico do živilske nakaznice za tisti me-sec, na kar prebivalstvo še posebej opozarjamo! Po tem roku se upoštevajo prijave samo za pri-seljence iz drugih pokrajin Kraljevine ali iz ino-zemstva. Za priseljence iz ene občine v drugo pa so bila že svoječasnno objavljena tozadevna dolo-čila, ki določajo, da mora potrošnik pri odhodu iz dotedanje občine zahtevati od preskrbovalnega urada potrdilo, da je brisan iz seznama upravi-čencev do živilske nakaznice za prihodnji mesec, ker sicer v novi občini, kjer mora poleg svoje osebne legitimacije predložiti to potrdilo in živil-sko nakaznico za tekoči mesec, ne bo vpisan v seznam upravičencev do živilskih nakaznic, niti ne bo prejel živilske nakaznice za naslednji mesec.

Končno moramo omeniti še to, da bodo pri-delovalci žita, ki niso doslej prejemali odrezkov za moko in testenine, prejemali od 1. decembra dalje nakaznice brez odrezkov za riž, moko in testenine.

Dodatno smo dobili še naslednje informacije. Prvih 16 dni v mesecu pripada dnevno na 1 osebo po 50 gramov testenin ali 0,80 kg me-sečno, za ostalih 15 dni v mesecu pa pripada na 1 osebo 80 gramov riža ali 1,20 kg mesečno. To pomeni, da je sedaj obrok testenin nižji, dočim je zvišan obrok riža, prej pa sta bili obe količini enaki: 1 kg riža in 1 kg testenin mesečno. Skup-na vsota pa itak ostane nespremenjena: 2 kg ri-ža in testenin mesečno.

Mir, sad ljubezni

(L'Osservatore Romano« je objavil članek s tem naslovom, ki ga v glavnih mislih priobču-jemo.)

Kraljestvo božje na zemlji ne more obstajati in živeti drugače, kot da je posledica notranjega kraljestva duše, ki je združeno z Bogom. Zatorej tudi mir ne more bivati na zemlji drugače, kot da je sad ljubezni, usmiljenja božjega in medsebojne ljubezni in usmiljenja človeka do človeka.

Na prvi pogled se dozdeva, da je pravica tista ki od nje izhaja blagoslov miru. »Opus iustitiae pax« — »Iz pravice izhaja mir« — je geslo papeža Pija XII. Vendar tudi pravi sv. Tomaž Akvinski: »Fructus spiritus — pax« — »Sad duha je mir«.

Res je, da brez pravice ni pravega miru. Ven-dar pravica sama ne more ohranjati in pozivljati miru. Potrebno je še nekaj, kar nadvladuje pravico, ali še bolje, da pravica temelji na podlagi ljubezni. In resnično je ljubezen, usmiljenje, dobrohotnost, prava podlaga miru.

Lahko si je misliti ljudi, ki so pravični drug do drugega in ki hočejo, da bi bili pravični in si to iskreno želijo, vendar si je skoraj nemogoče misliti, da bi utegnili živeti prava pravičnost, bla-godejna pravica brez — ljubezni. Kdor je zgolj pravičen, pa nima pri tem niti iskric ljubezni do tistega, ki mu izkazuje pravico, bo ta pravica trda, bo kakor nož, ki v živo reže v meso in dušo. Če pomislimo le doma na vzgojo otrok in na to, da bi hoteli biti z njimi samo pravični, pa ne bi te pravice niti malo ublažili s sočutjem, usmiljenjem in z ljubeznijo — kakšne bi bile vase besede, kakšna dejanja? Ali ne bi v taki vzgoji skoraj dan na dan »pela šiba novo maso?« Zgolj pravica je tudi v družabnem, človečanskem redu mrzla in mrka, skoraj da okrutna, saj ji manjka voljne pri-mesi: ljubezni. Ljubezen pa, ki se druži s pravico — kakor kvas z moko za kruh —, pa mora biti za-sidrana samo v Bogu, ki je ljubezen sama. Le taka zveza pravice z ljubeznijo bo rodila najlepši sad — in to je mir, ki ga je vse človeštvo najbolj željno in željno. Nobena pravica brez ljubezni ne more dolgo vladati in se obdržati, si ne more za-ščititi miru.

Ta resnica dušeslovnega pomena pa je hkrati prava čednost kristjana. Za kristjana je neljubiti isto kot ne — živeti. Saj je podlaga Kristusovega nauka ljubezen, in kaj bi bili ljudje, če jih ne bi družila ljubezen? Človek, ki ga ne pozivlja ljube-zen in z njo združena pravičnost, je zverina, ki grabi in išče le zase udobnosti, ki si osvaja in pod-jarmlja, kar more doseči, ki ga ne blaži niti tro-hica sočustva in misli do sočloveka, do ljudi iz-ven njega.

Kristjani vse preveč pozabljamo, da smo iz kraljestva tistega kralja, ki ga je sama ljubezen in pravičnost. Kristus je umrl za nas, pa ne takrat ko smo mu bili dobri, in ne zato, ker bi bili nje-govi prijatelji, marveč je umrl tudi za svoje so-vražnike in je poslal vsemu človeškemu rodu kra-ljestvo svojega Očeta. Če bi bil Kristus zgolj pra-vičen in bi ne bilo ljubezni do človeka v njem, ali bi se dal križati za nas? Ali bi umrl brez ljubezni — sramotne smrti za nas? Zdaj pa vidvamo kri-stjane, ki tudi praktično živijo po veri, to je, da hodijo k sv. maši in prejemajo sv. zakramente, pa ne najdeš v njih niti malo ljubezni do bližnjega, niti malo jim ni pri srcu neizmerno trpljenje seda-njega časa, ko je ves svet kot eno samo, na križ razpeto telo. Ali je tako življenje kristjana še v duhu Kristusovem? Ali se more tak kristjan na-zivati ud božjega kraljestva? Ali je v srcu pra-vičen napram sočloveku? Ali utegne iz njega iz-hajati mir, tisti mir, ki je izvor iz pravice in lju-bezni in ki ga sleherni sočlovek tako željno išče?

Vsakdo izmed nas naj živi v duhu Kristuso-vem, v duhu pravične ljubezni, pa bodi v svoji družini ali v službi ali na nadrejenih mestih. In naj se zaveda, da je pravica brez ljubezni trda, da je povsod potrebna ljubezen, ki oplaja vsa naša dejanja, ki ohranja in utrjuje mir v človeku in na-rodih.

Iz Goriške pokrajine

Zahvalnica v Komnu. (Letošnja proslava in ne-kaj spominov.) Komen je sedež dekanije. To je zelo očitno, kadar pridejo naši kraški duhov-niki na običajne pastoralne konference, ki se vršijo pri g. dekanu. Očitno je tudi o prazniku sv. Jurija, ki je patron obširne komenske fare. Še bolj očitno pa je bilo tedaj, ko so bile malone vse cerkve Spodnjega Krasa le nekatere podružnice komenske župnije. Zadnja leta so postale skoraj vse samostojne duhovnije in nimajo več starih dolžnosti do komenske fare. Ko so jih še imele v polni meri, so morali ljudje in duhovniki več-krat na leto romati k skupnemu krstnemu kamnu, zlasti ob večjih praznikih in važnejših cerkvenih letnih časih. Tako so se za ves del Spodnjega Krasa sveti obredi velikega tedna vršili samo v komenski župni cerkvi, Procesija sv. Rešnjega Telesa kakor tudi one križeve, so bile samo pri farni cerkvi; vse druge cerkve so se morale ude-ležiti komenske s svojim križem in duhovnikom. Zahvalnica je bila tudi tak praznik: duhovniki in verniki iz vsega okraja so se prvo nedeljo po po sv. Martinu le v Komnu zahvalili Bogu za setev in žetev. Kakor v spomin na one čase se je ohrani-la še navada, da kakor za Jurjevo tako tudi za zahvalnico pride še več duhovnikov in tudi mnogo vernikov v Komen. Ker navadno sodeluje tudi pevski zbor z Goriškega, je cerkvena slovesnost prav lepa in spodbudna ter komencem v zadošče-nje. Saj uživajo v spominu na nekdanje čase, ko so spremljali svojega dekana kakor škofa iz fa-rovža v cerkev. Letošnja komenska zahvalnica je prav slovesno potekla. Bil je lep praznik in naš kmečki človek je globoko občutil, da se mora tople zahvaliti Bogu, ker je kljub vojni lahko se-jal in lahko v miru žel, medtem ko v tolikih in tolikih deželah po svetu niso mogli ne sejati in ne žeti...

Gorica se hoče poljubljanciti. Po vremenskih neprilikah ob koncu minulega tedna se je v ne-deljo popoldne zjasnilo, da so ljudje v velikih trumah vrelj iz mesta. V torek smo imeli izredno lep sončen dan. Brez velike vere, da bo ta kra-sota trajala, smo vendar upali, da bomo doživeli še vsaj enega, dva slična dneva. Pa noč nas je nasamarila. V torek jutraj smo vsteli v jase-n dan, v sredo jutraj pa nas je pozdravila nizka, neprijetno mrzla megla, ki je tlačila mesto in kra-jino ves dan. Sem pa tja se je ta dolgočasna sivina solzila. V Gorici smo imeli megleno Ljub-ljano v poslabšani obliki.

Nafta za ureditev goriškega Travnika. Svoj-čas je bil goriški Travnik lepo zaokrožena celota; bil je ponos Goričanov in je vzbujal tudi pozor-nost tujece. Svetovna vojna je prizadela Travniku in njegovi bližnji okolici mnogo škode. Zaradi tega in zaradi modernizacije prometne, je bilo treba misliti na preureditev tega zgodovinskega mest-nega središča. Vsi tozadevni ukrepi in koraki so bili pa polovičarski. Zlasti odkar je bila posuta še velika vojašnica, je obsežni trg brez sleherne enotnosti, je ves raztrgan. O tej pomanjkljivosti

Iz Ribnice

Nov zdravnik v Ribnici. Dr. Brumen Fran je odprl privatno ordinacijo v Ribnici na Dol. v hiši znane gostilne Podboj Slavko. Ordinira od 10 dalje.

Osebnost novica. Na osnovno šolo v Ribnici je nameščen g. Kovač L., znani zimski športni delavec iz Celja. Na novem službenem mestu želimo g. Kovaču kar največ blagoslova in uspeha pri vzgoji mladine.

Severna Afrika: italijanski tanki se bližajo prvi bojni vrsti.

italijanska patrola na vzhodnem bojišču

Zadnji čas je, da se naročite na „Slovenčev koledar“! - Le do 25. t. m., to je, do torka zvečer imate še čas!

Koledar bo letos izšel v večjem obsegu kakor lansko leto; imel bo 288 strani tistega formata kakor lansko leto.

Vsebinska je lepa in prepričani smo, da bo vsakomur žal, kdor si ga ne bo naročil. Tiskamo le število naročenih izvodov koledarja. — V prednaročilu stane koledar za naročnike naših listov in „Slovenčeve knjižnice“ 9.— lir in 2.— liri za pošiljativne stroške, skupaj 11.— lir, za vse druge pa stane koledar 20.— lir. — Za toptnki! Storitve to nedeljo še svojo dolžnost in pridobite čim več naročnikov! —

Naročite se na „Slovenčev koledar“ takoj — ne odlašajte niti dneva!

„SLOVENEČEV KOLEDAR“, Kopitarjeva 6 — Ljubljana.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 22. novembra: Cecilija, devica in mučenica; Filemon, mučenec; Pragmacij, škof.
Nedelja, 23. novembra: Klemen I., papež in mučenec; Felicita, mučenica.

Osebnosti

— Iz duhovniške službe. Premišljeni so bili kaplani: Franc Pahulje iz Črnomlja v St. Peter pri Novem mestu, Ludvik Bartelj iz Leskovca pri Krškem v Kočevje, Karel Papež iz Komende v Suhor, Leopold Čampa z Rake v Črnomlju, p. Alojzij Zabkar O. Teut. z Vinice v Črnomlju. — Prefekt v Zavodu sv. Stanislava Anton Stopar je bil imenovan za suplenta verouka na škofijski klasični gimnaziji, za prefekta tega zavoda pa je bil imenovan Franc Gnidovec, kaplan v St. Petru pri Novem mestu.

Vsem gg. župnikom!

Ustanovite takoj pripravljene odbore po farah in podružnicah za pobožnost devetih prvih petkov!

Ravnajte se pri delu točno po okrožnici, ki ste jo prejeli!

Cerkvene govore pripravite temeljito! Naznanite pravočasno vsem faranom brez izjeme uro, ko bodo pobožnost!

Odbor za pobožnost devetih prvih petkov.

Brošura GILL-a

Ker se je oglasilo že več interesentov, ki bi radi prejeli novo brošuro, ki jo je izdal GILL — Italijanska litorska mladina v Ljubljani, obveščamo javnost, da vsakdo lahko dobi brošuro brezplačno pri Zveznem poveljstvu GILLA v uradu za prosveto in propagando.

Katoličani! Prevzvišeni gosp. škof dr. Gregorij Rožman — kliče k pobožnostim devetih prvih petkov. — Goreče na delo!

— Spremenljivo vreme. V četrtek zjutraj temperatura 6 stopinj nad ničlo, v petek pa že jutranja toplota za 3 stopinje nižja. Nasprotno se je barometer od četrka na petek dvignil za 5 mm in je dosegel stanje 769 mm. Nehalo je deževati in že 2 dni je nekam srednje hladno vreme. Ceste se počasi suše. Vode ne naraščajo. Zemlja je drugače močno namočena. Spravljeni so sedaj večidel vsi poznojesenski pridelki, kakor repa, zelje, pesa in korenje. V petek je bilo oblačno in brez megle. Sedanje vreme je primerno za dovoz raznih živil in potrebščin na trg, ki je bil ta teden zaradi slabega vremena nekoliko slabše zaseden.

Božena Némceva

„PRAVLJICE“ ~~~~~ le 5 lir

— Trgovanje z oblačilnimi izkaznicami. Kakor hitro je bilo razdeljevanje oblačilnih izkaznic preteklo soboto končano, so se že pojavili brezvestni verižniki, ki trgujejo z oblačilnimi izkaznicami in ponujajo za nje celo do 800 lir. Občinstvo resno in odločno opozarjamo, da je trgovanje z izkaznicami strogo prepovedano. Verižniki bodo kaznovani najstrožje. Priporočiti je še treba, da oblačilne izkaznice niso prenosljive na tuje osebe, niti ne kupujejo. Vsakdo se bo moral pri nakupu različnega blaga, perila in obutve hkratu pri trgovcu osebno legitimirati in izkazati z osebno legitimacijo, ki bo potrjevala njegovo točno identiteto.

Ljubljana

Tržaški župan je v Ljubljani počastil spomin padlih vojakov

Tržaški župan dr. Ruzzier se je tudi v četrtek mudil v Ljubljani in je v spremstvu ljubljanskega župana dr. Adlešiča nadaljeval z ogledovanjem mesta, mestnih naprav in uradov. Tako je tržaški župan dr. Ruzzier v spremstvu ljubljanskega župana obiskal in si ogledal klavnico, Delavski dom, Dečji dom, eno izmed ljubljanskih šol in vseučiliško knjižnico. Ob dvajsetih letih je tržaški župan obiskal krašno urejeno vojaško pokopališče, kjer počiva nad tisoč italijanskih vojakov, ki so umrli v Ljubljani za časa prve svetovne vojne. Na spomenik je položil javorjev venec, okrašen s trobojnico in z barvami Trsta. Prav tako je tržaški župan položil venec na spomenik ob kostnici slovenskih padlih vojakov. Popoldne je tržaški župan zapustil Ljubljano.

Slovinci! 26. t. m. začno velike pobožnosti devetih prvih petkov. Pripravimo se!

I Pevke in pevci akademskega cerkvenega pevskega zbora! Za akad. službo božjo pri ob. frančiškanih je pevka vaja v soboto zvečer ob pol sedmih in v nedeljo dopoldne ob desetih.

I Prihodnji koncert, ki bo pod okriljem Glasbene Matice, bo v petek, dne 28. t. m. ob 8.47 zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Nastopila bo koncertna in operna pevka Maria Fiorenza Ciampelli iz Milana. Spored in druge podrobnosti bomo objavili. Vstopnice bodo od ponedeljka dalje v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

I Dekle, preprosto, nalovo v vsem svojem mišljenju in vedenju, je Postršek, ki jo boste videli, če pridete jutri v Rokodelski dom ob 5 popoldne.

ZA MIKLAŽVA!

„PRAVLJICE“ ~~~~~ le 5 lir

I Dekliška Marijina kongregacija župnije Marijinega oznanjenja uprizaro svetopisemsko dramo »Jeftejeva hči« v nedeljo ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani. Predprodaja vstopnic pri Stili-goju.

I Mestno zdravniško nedeljsko službo bo opravljala od sobote ob 20 do ponedeljka do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Logar Ivan, Ulica 29. oktobra št. 7-I., telefon št. 41-52.

I Jutri, v nedeljo ob 10 dopoldne vsi v frančiškanski dvorani, kjer uprizaro frančiškanska prosveta zabavno komedijo »On in njegova sestra«. Vstopnice si preskrbite že v predprodaji v trgo-

vinu Stili-goju, Frančiškanska ulica in v nedeljo ob 8 dalje pri blagajni frančiškanske dvorane. Pričetek predstave ob 10, konec ob 12.15.

I Petkov ribji trg 21. t. m. je bil, kakor druge dneve, razmeroma slab. Iz Trsta je bilo pripeljanih do 800 morskih rib. Naprodaj so bile sardelice po 14 lir, morski jeziki pa po 42 lir kg. Naprodaj je bilo dalje nekaj domačih krapov po 20 lir kg. Drugih rib ni bilo na taboru.

Storimo vse za pravico in resnico! Strnimo se vsi Slovenci v pobožnosti devetih prvih petkov!

Razdeljevanje živilskih nakaznic za december v Ljubljani

Po nalogu Prehranjevalnega zavoda Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino bo mestni preskrbovalni urad za mesec december dostavil živilske nakaznice že izpolnjene vsem upravičencem na dom. To dostavljanje se bo pričelo že jutrišnjo soboto 22. t. m. po abecednem redu trgovcev tako, da bodo odjemalci teh trgovcev s prvimi črkami abecede dobili živilske nakaznice prvi, pozneje pa še drugi. Zaradi rednega in nemotenega dostavljanja pa mestni preskrbovalni urad prosi vse družinske glavarje, naj bodo od 22. novembra do 1. decembra doma sami ali žena ali kak odrasel član družine, oz. kak odrasel posel, ki bo lahko prejel živilske nakaznice in potrdil prejem na posebnem formularju s svojim podpisom. Sosedom mestni uslužbenec nikakor ne bodo smeli izročiti živilskih nakaznic drugih strank. Vse stranke naj pa pripravijo tudi denar, in sicer po 30 centesimov za vsako živilsko nakaznico. Obenem naj ima vsaka družina pripravljene glave družinskih nakaznic za mesec november, ker jih morajo oddati mestnemu uslužbencu. Če pa mestni uslužbenec navzlic temu opominu ne bo našel stranke doma, ji bo pritril na vrata listek, kdaj spet pride. Če pa tudi tedaj ne bo stranka doma, bo ta družina dobila živilske nakaznice šele po 1. decembru v mestnem preskrbovalnem uradu v Mestnem domu.

Vse reklamacije zaradi živilskih nakaznic bo obravnaval mestni preskrbovalni urad po 1. decembru. Posebno pa opozarjamo vse tiste, ki bi dobili preveč živilskih nakaznic, naj jih takoj vrnejo dostavljalcu ter to zapišejo v dobilni formular potrdila.

Gledališče

Drama. Sobota, 22. nov. Zaključena predstava za Dopoldnavor. Začetek ob 14.30. — »Dom«. Red B. Začetek ob 17.30. — Nedelja, 23. nov. »Mali lord«, mladinska predstava. Izven. Zelo znižane cene. Začetek ob 14.30. — »Noroj bomo improvizirali«. Izven. Znižane cene. Začetek ob 17.30. — Ponedeljek, 24. nov. Zaprto.

Opera. Sobota, 22. nov. »Madame Butterfly«. Premiera. Red premierski. Začetek ob 17.30. — Nedelja, 23. nov. »Princeska in zmaj«. Mladinska predstava. Zelo znižane cene. Začetek ob 10.30. — »Grof Luksemburški«. Opereta. Izven. Znižane cene. Začetek ob 18. — Ponedeljek 24. nov. Zaprto.

Radio Ljubljana

Sobota, 22. novembra: 7.30 Radijska poročila v slovenščini — 7.45 Lahka glasba, vmes ob 8.00 napoved časa — 8.15 Radijska poročila — 12.15 Koncert violinista Karla Saneina, pri klavirju L. M. Škerjanc — 12.40 Sekstet Jandoli — 13.00 Napoved časa. Radijska poročila — 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini — 13.17 Koncert sopran. E. Balderi, pri klavirju Salermo. I. del. — 13.30 Pis. glasba — 13.45 II. del — 14.00 Rad. poročila — 14.15 Ork. ELAR-ja pod vodstvom D. M. Sijanca — 14.45 Radijska poročila v slovenščini — 17.15 Nove plošče Celra — 18.00 Nerima: Hišno varčevanje, predavanje za gospodinjstvo v slovenščini — 19.30 Radijska poročila v slovenščini — 19.45 Koncert tenorista Janca Lipuščka ob spremljavi kitarista Karla Hladka — 20.00 Napoved časa — Radijska poročila — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini — 20.40 Dedje in vnuki, godalni orkester pod vodstvom Manna. Orkester pod vodstvom Zemlja — 21.25 Novice v slovenščini — 21.35 Romantična glasba pod vodstvom Arlandija — 22.15 Pisana glasba — 22.45 Radijska poročila.

Kupite knjigo!

Najlepše „PRAVLJICE“ ~~~~~ le 5 lir

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 48; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

Poizvedovanja

Reven vajenec je izgubil zavitek, v katerem je bilo blago za hlače. Najditelja prosi, naj bi ga oddal v upravi Slovencev.

Olje iz lipovih jagod

Lipa je prekoristna. Da nam cvetja za čaj, da nam ličja za vezanje, da nam pa tudi olje, in ne tako malo. Samo nastržiti v posodo lipovih mladik, zalij jih zvečer z vodo, pa boš imel zjutraj olje najlepše barve, samo okusa ne bo imelo nobenega. Je pa to olje zelo mastno.

Prav dobro in užito pa je olje, ki ga pridobiš iz jagod. Komaj odpadejo lipovemu cvetu venčni listi in prašniki, že se pokažejo jagode, nastale iz cvetnih pestičev. V začetku septembra so te jagode že debele kot droben grah in tedaj so prave za obiranje.

Jaz sem letos ravnal takole: Nasmukal sem liter lipovih jagod. Nabiranje ga hitro od rok, ker ima cvet tudi do deset jagod. Nato sem jagode zmel kar na mlin za brotanje, in jih stresel v lonec. Zmlete jagode sem zalil z 2 litri mila. Čez tri dni nato sem vse skupaj stisnil in izpod preš mi je prišlo nad dva litra tekočine, spodaj kis, na njem pa je plavalno olje.

Potem sem dolil še kisa, več kot dva litra. Precejkrat smo jedli solato z lipovim oljem, in vsi so ga hvalili. Kdor pa ni vedel za izvor, je pa spraševal, kje smo kupili tako dobro kislino olje.

Na osrednjem invalidskem domu so odkrili doprsni kip kvadrumvirata Itala Balba

Iz Hrvatske

Hrvati niso Slovani. Tako trdi nemški dnevnik »Dresdener Nachrichten«, ki pravi, da je danes čisto razumljivo, da Hrvati niso več Goti. Hrvati so po mnenju tega dnevnika pretopili Ilirce, kakor tudi slovanske in romanske elemente in razen tega tudi potoke nemške krvi, ki jim je pritekala tekoma stoletij. Razen tega so Hrvati asimilirali tudi še druge »prišleke«. Današnji Hrvati so nastali, kakor večina sodobnih narodov, iz mešanice in prav tako, kakor so Angleži — Angleži, Francozi — Francozi, Italijani — Italijani, tako so tudi Hrvati — Hrvati. Hrvati niso Slovani, tudi ne Južni Slovani, temveč sestavljajo čisto posebno raso. Zato ne samo, da pripada preteklosti biv. kraljevina Jugoslavija, temveč tudi t. zv. jugoslovanska misel. S to ugotovitvijo zaključujejo svoja izjavljanja o Hrvatih »Dresdener Nachrichten«.

Brško ima novo občinsko upravo. Veliki župan dr. Sabolič je razpustil dosedanja občinska odbora v Brškem in imenoval novega, katerega je zaprisegel okrajni predstojnik Večeslav Montani.

Zagrebska občina bo prevzela dva rudnika. Zaradi preskrbe s kurivom zagrebskega meščanstva bo zagrebska občina prevzela dva rudnika. V poštev prihajata predvsem dva rudnika v Hrvatskem Zagorju.

Zastopstvo Hrv. žel. uprave se vrnilo iz Nemčije. V Zagreb se je te dni vrnilo iz Nemčije zastopstvo Hrvatske železniške uprave, ki ga je vodil državni tajnik za promet inž. Marković. Po vrnitvi v domovino je inž. Marković izjavil, da so bili zastopniki Hrvatske železniške uprave v Nemčiji povsod lepo sprejeti ter so si ogledali železniške naprave v Berlinu, Leipzigu, Nürnbergu, Monakovem, na Dunaju in še v nekaterih drugih nemških mestih. V Berlinu so bili sprejeti tudi pri nemškem prometnem ministru dr. Dormüllerju.

Prva seja Zveze hrvatskih mest v Zagrebu. V ponedeljek so se v Zagrebu sestali zastopniki posameznih hrvatskih mest, ki so včlanjena v Zvezo hrvatskih mest. Sestanek je vodil predsednik Zveze zagrebski župan Verner. Na sestanku so predvsem razpravljali o finančnem položaju posameznih hrvatskih mest ter o prehrani in racioniranju živilskih potrebščin.

Zagrebska mestna občina je tudi ta teden preskrbeli za Zagrebčane večje količine svinjskega mesa, ves špeh pa je dala stopiti v maslo.

Top na Griču zopet daje s strelom znak za točen čas. Od 20. t. m. zopet vsak dan daje top na Griču s svojim strelom znak za točen čas. Top sprožijo točno opoldne.

Zagreb je staro mesto. Dne 17. novembra je preteklo 699 let, odkar je bil Zagreb proglašen za kraljevsko in svobodno mesto.

Hudi časi za pijance v Zagrebu. Ker dosedanja ukrepi policijske oblasti proti pijančevanju niso zaglegli, je zagrebska policija zelo poostрила svoje postopanje s pijanci. Odsedaj bo v Zagrebu vsak pijanec, vsaka oseba, ki jo bo policija zalotila pijano na ulici podnevi ali ponoči ali pa tudi v zaprtem lokalu, takoj zaprt, nato kaznovan z denarno globo in takoj poslan na prisilno delo. Kaznovan bo pa tudi gostilničar, ki bi jim prodajal čezmerne količine alkoholnih pijač.

Udeležba školov na škofijski konferenci v Zagrebu. Sedanje škofijske konference v Zagrebu se poleg zagrebskega nadškofa udeležujejo naslednji hrvatski škofje: splitski dr. Klement Bonetiačič, krški dr. Josip Srebrnič, senjski dr. Viktor Burič, hvarski Miho Pušić, dakovski dr. Akšamović, banjaški dr. Garič, sarajevski dr. Šarič. Navzoča sta tudi belgrajski dr. Ujčić ter dr. Šimrak, administrator križevske grško-katoliške škofije.

Pogozdovanje golčav v Hercegovini. Ministrstvo za gozdarstvo in rudarstvo je začelo akcijo za pogozdovanje golčav v Hercegovini. V ta namen je dalo tudi že na razpolago večje kredite. Najprej so pričeli pogozdovati golčave v okolici Ljubuškega.

Šef protokola v zun. ministru v Zagrebu. Za šefa protokola v zun. ministru v Zagrebu je postavljen baron dr. Alfred Rukavina-Vidovgradski.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih pa ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Zabaven film iz brezskrbnih dijaških let

Slabo v vedenju

Roberto Villa, Vera Bergman, Vitorio de Sica

KINO UNION - TEL. 22-21

Velefilm visokih planin! Mogočna povest o globoki ljubavi drznega dekleta

Dekle z jastrebov

Heldemarie Hatheier - Sepp Rist

KINO MATICA - TEL. 22-41

Vesela in zabavna filmska izrednovedina o komičnem joketu

Juri, pogum!

V glavni vlogi: George Formby

KINO SLOGA - TEL. 27-30

LIUDSKA KNJIGARNA, LJUBLJANA

NASE NOVOSTI:

Učeniški. Izbrani spisi, 10. zv. Knjiga o življenju, Ontologija, Tomaž Akvinski in novodobne smeri, Filozofski slovar, Skupaj strani 355. Vez v pl. L. 38

Svetega Hieronima Izbrana pisma. Prevod - uvod - opombe - dr. F. Ks. Lukman. II. del. Strani 292. Brošir. L. 31, vez. L. 37.

Grivec. Krščanstvo in Cerkev. Str. 110. Broš. L. 22.

V KRATKEM IZIDE:

Wagnerl. Leto Gospodovo. Roman. 3. zv. zbirke „Nasla knjiga“.

Lea Fatur. Pravljice in pripovedke. Miklavževa knjiga za mlade in stare. Ilustriral Fr. Podrekar. I. del strani 75. Trdo vez. L. 14. II. del strani 75. Trdo vez. L. 14.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
PRED SKOFIJO 8.

Mišek in Netopir

»Vse orožje na tla — hitro!« je ukazal Mišek.

Orožje je koj sfrčalo na tla. Vsakdo se je pokoraval ukaz. Ničesar pa ni še vedel, ali je Mišek ropar ali je vsaj tovariš zločinskega Netopirja.

Tedaj je storil Mišek nekaj posebnega.

Medtem ko je pristopil k blagajni in pobral ves denar, si je oziral k vratom, ki so bila vsa razstreljena.

»Da se mi ne ganete!« je zavpil in pomeril s samokresom.

Koj nato se je pojavila črna postava na pragu in zavpila:

»Roke kvišku! Kaj vidim?«

Bil je zares Netopir, a Netopir, ki je moral gledati, kako so vsi bančni uradniki postavljeni k zidu in razoroženi.

Tedajci je bilo čuti jasen in močan Miškov krik:

»Poberite svoje orožje, fantje! Pred vami je ropar!«

KULTURNI OBZORNIK

Dom in svet št. 7-8

V soboto je izšla zopet dvojna številka revije Dom in svet in sicer 7-8. Tako bo pred božičem izšla še enkrat v dvojni številki ter v redu zaključila letošnji 53. letnik.

Na uvodnem mestu sta dva soneta, mladega pesnika Jožeta Smita z naslovom Pesmi pregnane deklice, ki se po svoji čustvenosti in lepoti prav lahko postavita v isto vrsto z Gradnikovimi pesmimi o begunkin Krasa iz prejšnje svetovne vojne. France Balantič, ki je tudi letos prvič nastopil pred javnostjo v tej reviji, priobčuje dve pesmi, izmed katerih posebno prva Ob sončni daritvi zajame s svojim čisto lirskim občutjem, dočim je druga Jesenska pesem močnejša po doživetju in vsebini ter čustveni plati, kakor po obdelavi. Je pa pesem močna in kaže, da zori v Balantiču pesnik svoje besede in individualnosti. Nato sledi štiri poglavja Malešičeve celoletne povesti Skrlatno nebo na vzhodu in zahodu, v kateri načena problem vere in nevere v podeželskem mestu ob okolju malomeščanskih uradniških nevernikov ter ob kaplanu, ki ves goreč pride v mesto, kjer razgiba duhove s svojo pridigo o skrlatnem nebu. Ob osrednji postavi Dr. Ovmu hoče pokazati, kako čudovito se razodeva Bog umirajočemu ateistu po molitvi njegovih najbližjih, v tem primeru žene. Ta poglavja so že bolj razgibana kot prejšnja, dasi vsa povest še ni izdelana ter kaže vtis bolj idejnega zasnutka, ki je močan in suveren, kakor pa polnokrvno zajete podobe življenja. Pisatelj je imel namen, pustiti zasnutek dozoreti ter mu dati v nekaj mesecih dokončno podobo, toda smrt ga je iztrgala iz naše srede prav tedaj, ko je povest izdelal v »grobem« zasnutku. So pa v tej povesti nekateri prizori, ki so podani močno, kakor na primer v tej številki 8, poglavje z naslovom ob križu ter zadnje 11. ko gre kaplan z Bogom skozi mesto. V prihodnji številki bo povest končana.

Cvetko Golar se je oglasil po nekaj desetletjih v Domu in Svetu s kettejevsko gozdno balado pod imenom Jesenski veter. Dušan Ludvik pa je s pesmijo Vetrna samota podal dokaz svojega izrednega artizma, ki se igra z notranjimi in zunanjimi ritmi, pa doseže kljub vsemu vtis izredne lahkote in preprostosti. Po tej preprostosti in lahkoti ima njegova muza mareskaj slinčnega s Kettejem, kot je bilo omenjeno že ob priliki njegove zbirke S potepuško palico. Tudi trivestnične v smislu japonskih haj-kajev, ga kažejo kot pesnika, ki ga mamijo eksotične pesniške oblike, v katerih bi se vseh rad izkusil in dokazal svojo lahkoto ustvarjanja. Tako tudi z baladami v smislu Villona, v katerih se je že poskušal Vodušek, in se jih loteva tudi Ludvik (Vilonska balada o žalosti in ljubezni), ne samo formalno, temveč tudi duhovno po notranji ironiji in cinizmu, ki je temu velikemu pesniku obojenjaških balad lastno. Nekaj takih njegovih balad smo brali že po drugih revijah. — Jože Krivec riše v haloški povesti Pot navzdol propad vaškega mogotca Franceta Stremiškega, ki v hlastanju po denarju prodaja svoje posestvo in doživlja tudi propad svoje osebnosti in blagostanja. Povest se odlikuje po lepih in sočnih opisih polj in časovnih razmer, prime pa zlasti prizor, ko Stremišek obmetuje s kepami svoj lastni napis na bivši trgovini. Z njim je Krivec dokazal, da je zmožen tudi močnih epičnih prizorov ter imamo vero vanj, da se bo razvil v širokega pripovednika. Pogrešamo pri njem samo še klenjeve kompozicije, notranje idejne gradbe, ki je mladim epikom sploh primanjkuje. Povest se bo še nadaljevala. Nekaj posebnega pa je Sovretov prevod svetovne znane pesnitve E. A. Poeja Krokari, ki je s tem že v drugič prevedena v slovenščino. Prvo je prepel Grisa Koritnik v Ljub. Zvonu, toda precej medlo v primeru z originalom. Sovre je ohranil najbolj značilne formalne posebnosti te pesmi, namreč neprestano se pojavljajočo moško rimo — 75 krat v pesmi! — ki jo je Sovre poslovenil z rimo na — eč! Toda ne samo ta posebnost, ki je v slovenski preprosti v celoti ohranjena (v srbskem prevodu na pr. ni, ker nimajo tolike zaloge moških rim), temveč tudi jezik sam, ki je poln, nazoren in naravnost otlipljiv in barven. V nji se je Sovre zopet pokazal mojstra slovenske besede in pesniške ponašitve. — Jože Dular je priobčil sliko iz dolenskega viničarskega življenja v opisu Zankarja, dolenskega mežnarja, ki nastavlja zanke zajcem, pa sam pada vanje in pride ob svoje mežnarstvo. Povest bi lahko samo zaradi ene nastopajoče osebe postala dolgočasna, toda napeto pripovedovanje, malce humorja ter lep jezik delajo to črtico o mežnarju in zankarju Jecu prikupno. Ivan Campa pa je prepešnil eno kanceno iz velike pesnitve italijanskega renesančnega klasika Fr. Petrarca »Zmagoslavje« in sicer »Zmagoslavje smrti«, v kateri ta vzornik Prešernov opisuje častljivo smrt svoje izvoljenke Laure, ko se je ta samo preselila v kraljestvo Duha. Campa je italijanske terčne z ženskimi ritmi poslovenil v terčnih z menajocih se ženskimi in moškimi ritmi ter je torej tako poenostavil problem tercin, kakor Debevec v rokopisnih novih predelavah Božanske komedije, kar ima tudi svoje dobro: ne dela se nasilje slovenskemu jeziku, ki ne more tako varirati z ženskimi ritmi kakor moškimi, pri čemer ponavadi trpi smisel in nazornost. Tako smo v zadnjem času dobili nekaj dobrih prevodov Petrarke (Gradnik, Campa), ki je bil nam precej neznan, dasi je iz njega zrastle na Pre-

šeren. Campov prevod se lepo bere, zelo pesniško, dasi se slovenskemu bralec, ki ne pozna izvirnika, zdi morebiti premalo jasen in nazoren. — Dr. A. Vratuša je priključil svojim študijam o poznanju Prešerna v Rusiji novo razpravo: Korš in prešernoslovje, v katerem opisuje poglobljanje velikega ruskega slavista velovskega Prešerna ter njegovo navdušenje zanj. Saj je pripravil pri ruski akademiji znanosti in umetnosti celo kritično izdajo slovenskega originala z ruskimi kritičnimi opazkami ter je bila prva polja že tiskana, ohranjena pa je v Ljubljani v enem izvodu. Reprodukcijske strani iz te edine natisne pole je priložena. Vratuša govori o načrtu te ruske izdaje, o sodelovanju prof. Prijatelja ter o vzrokih, zakaj se ni načrt v celoti realiziral. Konec zanimive razprave bo izšel v prihodnji številki. Narte Velikonja pa opisuje na prošnjo urednika v svoji živahni kramljajoči maniri početke svojega literarnega dela ob petdesetletnici rojstva pod naslovom Moje literarne lavorike. Literarni zgodovinar in kritik boista v tej živahni literarni avtobiografiji našla veliko novih enov in tudi zanimivih namigov. Pepči Marinčeva je prispevala pesem Razpolja, ki je lepo, tiho razpoloženje ljubezenske žalosti. Marinčeva zori sicer v skromno, toda dobro slovensko pesnico v slogu Tauferjeve in Salijeve tihe impresionistične čustvene lirike.

S tem je literarna vsebina zaključena. V književnem obzorniku je šali ocenil Sardenkovo Romo, Dular pa Sardenkovo prigodno zbirčko Mlajši sin. France Vodnik ocenjuje Finžgarjevo Gospoda Hudournika ter mu določa pravo mesto v najnovejši tvorbi. Joža Lovrenčič poroča o Kurelovem prevodu Wambrechtsamerjeve kronike Danes grofje celjski in nikdar več ter o Severjevi mladinski zbirki Pravljice, o katerih pa sem mnenja, da sodi prehod. Omenja tudi Glonarjev izbor Levstikovih misli. F. Jesenovec referira o Vratuševi disertaciji Levce in Ljubljanski Zvon. A. Ušeničnik pa o Pušovi disertaciji O kmečki duši. V. Belič nas seznana z vsebino Calvijsve študije o Cankarjevih Podobah iz sanj, pogrešamo pa širše označbe o Cankarjevi veri, kakor jo označa Calvi. T. D. pa naznanja hrvatske domoljubno knjigo R. Horvata Na bedenima Hrvatske. V zapiskih se T. D. spominja petdesetletnice pripovednika Nartea Velikonje. Dr. Budal pa šest-

desetletnice največjega italijanskega sodobnega katoliškega pisatelja G. Papinija ter označi v celoti njegovo delo. R. Bednarik pa podaja kratki pogled v italijansko katoliško prozo, kakor sta jo kot tako označila Papini in De Luco.

Tako je ta dvojna številka slovenske leposlovne revije dokazala upravičenost izhajanja ter je revija vredna vse podpore.

Pred plesnim večerom Moharjeve in Pilata

Vokalni plesni večer, ki bi se moral vsiti v sredo 19. t. m., je iz tehničnih razlogov premeščen na torek 25. t. m. Na tem večeru nastopa ga. Kogejeva-Radev z vokalnimi točkami z zelo izbranim sporedom za mezosopran; poje dve Wagnerjevi pesmi, dalje več opernih arij ter slovenske skladbe (Osterc). Potem nastopi prva plesalka Narodnega gledališča ga. Erna Moharjeva in soloplesalec g. Boris Pilato. Med plesi bo vzbudil največ zanimanja ples Salome od Riharda Straussa, s katerim je pozvana ga. Moharjeva na gostovanje v Turin in Firenze. Vse te točke spremlja na klavirju dirigent Dimitrij Zebre. Začetek ob 6, predprodaja vstopnic v trafiki Sever v Selenburgovi ulici. Vse, ki se zanimajo za slovensko plesno umetnost, vabimo na ta večer izbrane plesne dvojice, ki si je pridobila svoj sloves že v inozemstvu ter je večkrat poklicana tudi na velike odre velikih mest. Ker bo spored izbran in odmor izpopolnjen s pevskim sporedom ga. Kogejeva-Radev, bo nudil vsem največji užitek.

Razstava Kregar-Putrich-Omersa

Že poznani naši umetniki, slikarja Stane Kregar, Nikolaj Omersa in kipar Karel Putrich, člani kluba »Neodvisnih«, priredijo razstavo svojih del v Jakopičevem paviljonu. Razstavljena bodo samo najnovejša dela. Razstava bo odprta v nedeljo 23. novembra ob 11 v Jakopičevem paviljonu. Vabila se ne bodo razpošiljala. Vsi, ki se zanimajo za razvoj slovenske likovne umetnosti, so vabljeni, da prisostvujejo odprtju razstave.

Nova nemška vojna iznajdba

Ropot ladijskih strojev povzroči eksplozijo mine

Ko je moral angleški ministrski predsednik odgovorjati na nekatera vprašanja — piše Dario Ortolani v »Gazzettinu« — je povedal pred spodnjo zbornico, da je tiseč angleških ladij in 20.000 mornarjev že nekaj časa v stalni nevarnosti in v boju proti skrivnemu in smrtonosnemu sovražniku, ki se nahaja v morju ob obalah Anglije: akustično torpeda.

»Črna jajca«

Akustično torpeda je mina, ki so jo začeli šele pred nedavnim uporabljati. Je iznajdba nemških vojaških znanstvenikov. Razpoči se od ropota, prihajajočega od strojev in vijakov na ladjah, ki plovejo po morski površini. Ker so Nemci posejali na stotine takih min okoli angleških obal, predstavljajo veliko in resno nevarnost za angleški obalni promet. Nova mina, oziroma torpeda, je eno najnevarnejših orožij moderne vojne. Na uporabnost teh min vpliva v veliki meri narava in globina morja. Celotna angleška severna obala je plitva in polna pristaniš ob izlivih rek, ki imajo prav tako malo vode in predstavljajo odlično možnost za obširna polja, posejana z novim orožjem. Že med prvo svetovno vojno so posejali Nemci velike količine min ali »črnih srajc« ob severni angleški obali, kjer je bilo morje globoko, pa so delovale podmornice.

Akustični torpeda

V sedanjí vojni je Nemčija začela uporabljati najprej magnetne mine, ki so mnogo lažje od navadnih min in ki ne potrebujejo ne sidra, ne vrvi, kakor druge mine. V morje jo lahko polagajo tudi letala, kar omogoča, da jo lahko uporabljajo v zelo velikih količinah. Ža od teh min prizadejano škodo ve edino angleška admiraliteta, ki se je začela srdito boriti proti njim. Listi so že mnogo pisali o magnetnih minah, ki so naenkrat prišle iz globlin in s silnim pokom zbudile ladje iz mirnega spanja ter jih poslale na morsko dno. Po nekaj mesecih pa je neki nizozemski tehnik uspel najti protisredstvo, ki magnetne mine pokončuje.

Nemci so se podali na novo delo. Tuhtali so in poskušali izdelati nove torpeda, ki bi jih sovražnik ne mogel tako lahko poiskati in uničiti in ki bi po učinku ne bile nič slabše od magnetnih min. In res, pred kratkim časom so začeli izdelovati akustične mine, katerih me-

hanizem temelji na temelju spreminjanja ropota v električni tok, kakor n. pr. pri telefonu. Novo orožje ima verjetno ovoj tankih kovinskih žic, ki vibrirajo kakor mikrofoni. Ropot strojev s kake ladje se spremeni v vibracijo žic tako, da se žice razbijejo, vnamejo električni vžigalnik in torpeda se razpoči. Če pomislimo, da se zvok razširja v vodi petkrat tako hitro kakor v zraku — 1435 m na sekundo — potem vemo, da čas, v katerem se zadri ladja nad mino, ravno zadošča, da se mina vžge in eksplodira. Nova mina se uporablja le v obrežnih morjih, ne pa v globokih oceanih, kjer je mnogo drugih šumov, na katere torpeda tudi reagira in tako ne doseže pravega cilja.

Pripravljalni odbor za pobožnost devetih prvih petkov mora biti v vsaki fari! — Deset mesecev naj goreče dela za vzvišene ideale!

Iz Spodnje Stajerske

Življenjepis šefa civilne uprave za Spodnjo Stajersko dr. Siegfrieda Uiberreitherja prinaša belgajska »Donauzeitung« od 19. t. m. Iz njega posnemamo tele podatke: Rodil se je leta 1908 ter je obiskoval realno v Solnogradu. Že kot dijak se je udeleževal tedanjega mladinskega gibanja, ki ga je vodil nemški četniški vodja Rossbach. Ko je leta 1926 napravil maturo, je prišel v Gradec, kjer je študiral na graški univerzi ter leta 1933 postal doktor prava. Še istega leta je postal tajnik okrožne bolniške blagajne za tedanjo južno in vzhodno Stajersko, nakar je postal tajnik skupnih štajerskih bolniških blagajn. V tej službi je mnogo storil za razširjenje celice NS. Že kot 23 letni dijak je dobil stike s Hitlerjevimi gibanjem. Ko je Priemer začel svoj puč ter je hotel korakati na Dunaj, je bil Uiberreither član štajerskega dijaškega bataljona. Ko pa se je ta puč ponesrečil, se je Uiberreither docela priključil Hitlerju ter pristopil k SA. Dve leti nato je bil že član štaba. Leta 1937 je postal brigadni SA vodja, kmalu pa je postal skupinski SA vodja. Med preganjanjem je sicer tudi trpel, znal pa je svoje delovanje tako skriti in prikriti, da je bil deležen le nekaj hišnih preiskav in zaslišanj. Ko je Hitler zasedel Avstrijo, je Uiberreither vodil že dve brigadi ter je med svojim moštvom uvedel strogo disciplino. Kmalu potem je zapustil službo pri bolniških blagajnah ter se je ves posvetil delovanju kot poveljnik SA skupin. Postal je komisijski policijski ravnatelj v Gradcu, nakar je bil imenovan za Gauleiterja in državnega namestnika za Stajersko. V tej lastnosti je postal meseca aprila šef civilne uprave za spodnjo Stajersko. Poročen je s hčerko znanega nemškega polarnega raziskovalca Wegenerja. Njegova sedanja žena Käthe rojena Wegener je bila kot dekle voditeljica mladih hitlerjank. Šef civilne uprave za spodnjo Stajersko je zdaj star šele 33 let ter je ves prežet ognja za zmago nacionalno-socialističnih načel. Vlak je do smrti povozil na postaji v Poljčanah 63 let starega delavca Ivana Brumca, ki je delal pri stavbi v Črešnjecu. Mož se je v vlakom vračal domov v Poljčane, kjer pa je hotel izstopiti na napačni strani. Tukaj ga je zagrabil iz Maribora prihajajoči tovorni vlak in ga povozil. Kmetijska razstava za Stajersko je odprta v Celju. Pretekli terek je prišel na razstavo tudi kmet Franc Cvetnik iz vasi Zavreje pri Grobelnem. Ta je kot 10.000 obiskovalec te razstave bil deležen posebnih nagrad, ki so mu bile izročene v navzočnosti štabnega vodje Merčnika-Mertznich.

Iz Srbije

Izigravanje zakonskih predpisov v Belgradu. Belgajska »Obnova« zelo ostro nastopa proti mesarjem in gostilničarjem, ki ne ozirajo se na določene cene prodajajo razne stvari po neprimer- no dražjih in dostikrat naravnost po oderuških ce-

Il Lectorato dell'Accademia Germanica di Lubiana

organizza corsi invernali che dureranno fino al 15 giugno e cioè:

Corso inferiore destinato ai principianti, Corso medio destinato a chi possiede già una elementare conoscenza della lingua, Corso superiore destinato a chi possiede già una buona conoscenza della lingua, Corso di grammatica e Corso di specializzazione professionale, di storia, di letteratura e d'arte.

Tutti gli iscritti ai corsi, qualora abbiano partecipato a due terzi delle lezioni effettivamente svolte, hanno diritto ad un attestato. Chi avrà conseguito il diploma di grado superiore, potrà conseguire a Monaco, presso il Goethe-Institut dell'Accademia Germanica un Diploma di abilitazione all'insegnamento della lingua tedesca all'estero. Tutti gli iscritti ai corsi possono usufruire della biblioteca del lectorato. L'iscrizione sarà chiusa il 25 novembre 1941-XX.

Informazioni: Lunedì ore 2-4
Mercoledì ore 2-4
Giovedì ore 2-4
Sabato ore 2-4

nel Segretariato dell'Accademia Germanica

Pogled v čitalnico in biblioteko.

Lektorat nemške akademije v Ljubljani

priredi zimske tečaje, ki bodo trajali do 15. junija, in sicer:

nizji tečaj za začetnike, srednji tečaj za one, ki imajo osnovno znanje jezika, višji tečaj za one, ki imajo že dobro znanje jezika, gramatikalni tečaj in tečaj za poklicno specializacijo, za zgodovino, književnost in umetnost.

Vsi udeleženci tečajev imajo potem, ko so obiskovali dve tretjini učinkovitih tečajev, pravico na spričevalo. Kdor je prejel diplomu višje stopnje, more doseči v Monakovem na Goethe-jevem Institutu Nemške akademije diplomu usposobljenosti za poučevanje nemškega jezika v tujini.

Vsi, ki so vpisani v tečajih lektorata, se morejo posluževati knjižnice.

Vpisovanje traja do 23. novembra.

Informacije: v ponedeljek od 2 do 4
v sredo od 2 do 4
v četrtek od 2 do 4
v soboto od 2 do 4

pri tajništvu Nemške akademije.

nah. Tako med drugim »Obnova« poroča, da daje ravnateljstvo za prehrano mesarjem na razpolago tudi drobovje od živine, da ga prodajajo meščanstvu. Mesarji pa prodajajo od dobljenega drobovja samo en del, ostalo pa predelajo za klobase in jih dajo prodajat svojim zanesljivim odjemalcem, branjevcem in manjšim trgovcem. Ti so takšne klobase potem prodajali zopet svojim zanesljivim odjemalcem celo po 140 din 1 kg. Isto se dogaja po restavracijah, posebno v središču mesta, kjer lahko dobiš za oderuške cene še vsa jedila, na katere so navadni ljudje morali že davno pozabiti, ker nimajo sredstev niti za nabavo najvažnejših življenjskih potrebščin. »Obnova« zahteva od oblasti, da naj poseže z vso odločnostjo v te razmere in jih razšiti.

Stari srbski vojakci za Nedića. »Obnova« poroča, da je stari srbski bojevniki Milorad Ristić, trgovec iz Belgrada, poslal Nediću pismo, v katerem ga obvešča, da daruje srbski vladi 50.000 din za borbo proti komunizmu. »Obnova« in bivši poslanci. Ena zadnjih števil »Obnove« objavlja uvodnik, ki je posvečen bivšim poslancom. Uvodničar ugotavlja, da se je v zadnjem času pojavilo v Belgradu vse polno bivših poslancev, tako da je izgledalo, kakor včasih prej pred sestankom narodnega predstavništva. — V nadaljnjih izjavanjih pa »Obnova« zelo ostro prijemlje bivše narodne zastopnike ter jim očita, da bi radi delovali še naprej kot ljudje, ki se ne bi radi zamerili ne odmetnikom, na drugi strani pa tudi ne vladi, čeprav je ne podpirajo. Zato »Obnova« opozarja vlado na to okolnost ter ji svetuje, da jih naj pošlje vsakega v svojo okraj, od koder so prišli in da naj dele z ljudstvom veselje in trpljenje.

Vaja za deževne dni

Gospod bo tudi v deževnih dneh peljal gospo pod roko na sprehod.

Spremembe v nemškem kazenskem pravu

Dne 4. septembra 1941 so v Nemčiji izdali zakon o spremembah nemškega kazenskega prava. Namen novih nemških kazenskopravnih določil je, spravi kazensko zakonodajo v sklad z narodno-socialistično miselnostjo. Nova zakonska določila ustanavljajo celo vrsto novih, prvenstveno političnih kazenskih dejanj, ki so zagrožena z zelo strogimi sankcijami. Pri Nemški pravni akademiji je določen poseben odbor nemških in avstrijskih strokovnjakov za kazensko pravo. Njegova naloga je, sestaviti nov kazenski zakonik, ki bo veljal v starih in novih pokrajinah velike Nemčije. Za osnovo je vzela komisija stari avstrijski kazenski zakonik. Dokler pa ta zakonik ne bo izdelan, bo v veljavi cela vrsta novih specialnih kazenskih zakonov in uredb, katerih veljavnost za celo državo proglašajo ravno zgoraj omenjeni zakon z dne 4. septembra. To so: zakon za obrambo pred političnimi nasilstvi, zakon za jamstvo pravnega miru, zakon zoper rope s pomočjo avtomobilov, zakon proti nasilnemu ropu otrok, uredba o poslužanju tujih radijskih postaj, uredba o vojnem gospodarstvu, uredba o narodnih škodljivcih, uredba o zaščiti oborožene sile, uredba o nasilstvih in uredba o uravnavanju potrošnje.

Novi zakon o spremembah kazenskega prava je v splošnih odredbah uveljavil nekaj novih pravnih načel, ki odgovarjajo novemu nemškemu narodno-socialističnemu pojmovanju. To velja zlasti za nove določbe o umoru in uboju. Tu naj obve- lja zopet stara germanskopravna miselnost. Morilec je tisti, ki ravna zahrbtno, bojazljivo, iz nizkotnih namenov, ne pa tisti, ki ubije škodljivega sovražnika v odkritem boju. Samo bojazljivi morilec zasluži po teh načelih najstrožjo kazen. Ubijalec mora biti sicer tudi kaznovan, toda mileje. Odslej je morilec samo tisti, ki ubije drugega iz želje po ubijanju, v zadovoljitev lastnega spolnega gona, iz koristiljubja ali iz drugih nizkotnih razlogov in sicer zahrbtno ali kruto, ali na običajni način, pa z namenom, da bi s tem omogočil ali zakril kako drugo kaznivno dejanje. Za taka zločina je zagrožena smrtna kazen, v lažjih primerih pa do smrtne ječe. Kar se tiče zgoraj navedenih novih zakonov in odredb, ki doslej še niso bile nikjer — vsaj v toliki meri ne — vsebovane v kazenskih zakonikih, predvidevajo zelo stroge kazni, navadno kar vedno smrtno kazen za vse težje primera.

Jan Plestenjak:

Izza sten

I.

V trikotni kuhinji so čepeli trije otroci: Vida, Marija, Janeček. Zena se sklanjala nad vezenino, rdeče rože je vbadala na belo platno, mož je sunkoma premetaval liste v debeli knjigi.

Pod oknom je bilo razgrnjeno mesto in v najbližnje hiše bi človek zlahka vrgel kamen. V bahavih stanovanjih so goreli lestenci, rdeča in zelena luč se je razlivala na ulico, po širokih dvoranah pa so se sprehajale gospe z gospodi; bogastvo teh hiš je kar zadišalo v trikotno kuhinjo. Iz daljave je sopihal vlak in metal proti nebu perišča žerjavice. Zavil je med hiše in zatulil, da je odmevalo z višine.

Zena je vbadala, mož je listal, otroci so pa čepeli na tleh in se igrali.

Jovo, kaj nameravaš? Nekam se mora preobrniti! Tako ne bo šlo, je razsekano presekal tišino zena.

Nič ne vem, je bruhnil Jovo, ki je bil že dva meseca brez službe. Pisar je bil in plačan le toliko, da se je silo ril skozi življenje.

Ali naj poginemo? je zalilo ženo in možu se je zdelo, da je rdeča roža na belem prtu obledela.

Tati, ali mi boš jutri prinesel kruha, je posegel v razgovor Janeček. Rikal je na star časopis gradove, cerkve in Miklavže in se jim sam smehljaj, njemu samemu so se čudni zdeli, skoraj neverjetni.

Tati, jutri boš pa gotov kaj zaslužil, da mama ne bo žalostna, je pomirjevala Vida, ki je bila stara že osem let, toda drobna in majhna, kot bi jih bila stara šele pet.

Tati, saj te mama ne bo zmerjala več. Jutri prineses denarja in kupila bo kruha, moke, makaronov, polente, sladkorja. Meni boš pa kupil orehove, je drobila šestletna Marija.

Tati, meni tudi orehove, pa piškotov, jabolč, je hitel Janeček in v obeh se jim je iskričlo veselje in lačne ustnice so trepetale.

Jovo je zaprl knjigo in ni mogel ne govoriti, ne misliti. Udarjalo je vanj kot iz dalje in ni poznal obrazov okrog sebe.

Zeni je prst zdrknil iz rok, zbadla se je v prst in na bolečino je kanila solza.

Mama, jaz sem tako lačen... je zajokal Janeček in pozabil na gradove, na cerkve in na Miklavže.

Mama, krompirja skuhaj... se je nakremžila Marija, odrinila v kot punčko iz cunj in se oklenila Janečka. Oba sta se naslonila na mamo in ihtela v njeno naročje. Ona pa jime je gladila lase in sama ihtela.

Mama, saj bo tati dobil denarja, je po-grkovala Vida in se naslonila na očeta in skrila solze in lakoto.

Jovo je nemo gledal v kot in ni ne videl ne slišal. Samo to je vedel, da se je okrog njega razgrnil pekel in da ni izhoda iz tega pekla. Stopil je k oknu in se zagledal v razsvetljena okna. Za okni se je košatilo bogato, brezskrbno življenje, ki ne pozna lakote in jih nihče ne vpraša: kaj bomo jutri jedli. Zaklel bi bil Jovo, pa se je zatajil. Vsa mladost je zagorela pred njim. Bila je grenka. Komaj da je v tridesetih letih slišal prijazno besedo, kajšele, da bi ga bil kdo obsopal z ljubeznijo. Ljubezni skoraj poznal ni. Imel je nekoč dekleta — dekle je komaj slutilo — trepetal je pred njo od same sladkosti, pokleknil bi bil pred njo in zrl v njen obraz iz noči v dan, pa se mu je nekoč dekle zarežalo v obraz: »Osel, maram za fante,

ki samo fantazirajo.« Jovo je takrat ni razumel. Taval je dneve in dneve po samotah in tuhtal, pa ni pretuhtal skrivnosti, ki se ji pravi življenje.

Pod oknom sta se sprehajala fant in dekle. V mraku sta se privila drug k drugemu in šepetala ljubezen in srečo. Ona je bila visoka, zavita v kožuh, on je bil vitez, prožen in njegov korak in njegov glas je bil prijeten. Jovo je čul samo šepetanje, pa že iz šepetanja je dihal sreča, brezbriznost.

Z gorenske strani so se vračali avtomobili. S plamenečimi očmi so rezali temo drug za drugim; za ovinkom so zginitili in se spet zarežali na široki cesti. »O, še je sreča na svetu! Ne bi se vozili, ako bi bili v moji koži,« je vzdihnil Jovo, pa se samemu sebi in svoji preprostosti nasmejal.

»Da se moreš v takem času še smejeti,« mu je očitala zena in ga premotila v razmišljanju.

Ni vedel, kaj bi ji odgovoril.

Mama, nikar ne zmerjaj tatka. Zalosten bo,« je poprosila Vida in se stisnila k očetu.

Janeček in Marija sta se pa v solzah spogledala in si obrisala oči. Upanje je v zagorelo v obeh.

Povej mi vendar, kaj misliš, samo to te prosim,« je silila zena. Obraz se ji je postal, oči so se ji skalile in na rokah so ji nabrekle žile.

Sam premišljam, kaj naj začnem. Pa čim bolj mislim, tem bolj se v mislih zgubljam. Nikjer ni steze, ne najdem je, kam? Tole mi da misliti. Moj prijatelj je jurist, pa se je oženil. Moral je v službo. In ker brez protekcije ne gre, se je zatekel k visokemu uradniku, ki je socialist, pa je bil še pred leti navaden sluga. In veš kaj mu je rekel ta visoki urad-

nik? Tole. Tam in tam je izpraznjeno mesto mitničarja. Začeti je treba z malim, sčasoma se že dvigne na višjo stopnjo. Iako mu je rekel in moj prijatelj je seveda zaprl vrata in šel.

To vse mi nič ne pomaga, pri vsej tej filozofiji nimam kaj za kuhati,« je prekinila zena.

Ali naj kradem?«

Kdo to pravi! Pobrigaj se za zaslužek. Sam si kriv, da si ob službo mu je zabrusila zena in besno započela vanj svoje kalne oči.

To ga je zabolelo, da bi se bil razjokal, da bi bil zamahnil s pestjo in pobil laž.

To je laž. Res sem grešil, grešil pa je tudi gospodar. Hlapčevsko je ravnal z menoj in tega nisem zaslužil, ko sem mu vendar delal za dva, tudi za tri.

Vem, ampak ponižati se je treba in tega ne znaš,« je popravljal zena, čutila je, da se v Jovi vse trese in da so mu oči zagorele.

Ne znam se ponižati, prav imaš in tudi ne morem se, čeprav bi se rad,« je mehko odgovoril Jovo in srce se mu je topilo od sreče, ker so se obrazi otrok razjasnili in se je čez mlada lica razlezel skromen smeh.

Ali naj mi zato poginemo,« je zavrelo v ženi.

Mama, nikar,« so zajokali otroci in se je oklenili.

Vi ne boste, če pa poginem jaz, kaj za tole je bruhnilo iz njega. Otroci so obupno bušili v jok, Jovo je segel samo v miznico, kjer je hranil svoja pisma, ogrnil suknjo in odšel v noč.

Trikotna kuhinja je bila kot razvalina. Kot mrlič so čepeli v njej trije otroci in mati.

Ko se je Janeček prebudil, se je zjokal, ker ni našel očeta. (Dalje.)

Svetovni in slovenski rekord v skoku v daljino

Jesse Owens 8.13 m — inž. Milan Stepišnik 6.65 m

Upam, da prijatelj Milan Stepišnik ne bo užaljen, da sem pred njegovo ime zapisal črca Owensa z njegovo neverjetno znamko 8.13 m, za njim pa naš mnogo skromnejši rekord 6.65 m. Kakor znano, je Stepišnik metalec, skok v daljino pa goji le mimogrede, za boljšo kondicijo. Slabo pričevalo pa daje skakalcem specialistom dejstvo, da je metalec pred njimi. Tukaj nekaj ne more biti v redu. Našim skakalcem, ki kolikor toliko obvladajo sprint, manjka sposobnost pretvoriti vodoravno smer zaleta v pravilno krivuljo skoka.

Letošnje desetorice ne moremo pohvaliti. Res je, da manjkajo nekateri najboljši, vendar nekaj centimetrov čez 6 m je le premalo za prve slovenske atletike. Vrstni red letošnje desetorice naj-

boljših skakalcev v daljino je tale: 1. Bačnik, Planina, 6.35 m ali 6.39 točk; 2. Bratož, Planina, 6.32 m; 3. Nabernik, Planina, 6.28; 4. Lončarič, Planina, 6.27; 5. Zupančič, Ilirija, 6.15; 6. Polak, Hermes, 6.14; 7. Jager, Ilirija, 6.11; 8. Ratič, Hermes, 6.07; 9. Marinček, Elan, 6.05; 10. Smolej, Planina, 6.01.

Pri letošnjem zimskem treningu bodo morali posvetiti ljubljanski športni klub skakalcem v daljino več pozornosti. Iskati jih bo treba med sprinterskimi prvaki in vaditi z njimi visoko skakanje v daljino. Če bodo tudi srednje šole sodelovale pri delu za napredek ljubljanske atletike, tedaj bomo kmalu imeli skakalce, ki bodo leteli čez 7 metrov.

Christl Cranz pripoveduje

Olimpijska zmagovalka, ki je pričela s petimi leti smučati

To, kar je bil Weissmüller med plavalci, je bila Christl Cranz med smučarkami. Kjer koli se je pojavila, je zmagala. Od leta 1933. pa do lan-

Znamenita smučarka Christl Cranz

ske zime, ko je prenehala tekmovali, si je priborila okrog 40 lepih in težkih zmag. Največji uspeh je dosegla na olimpijskih igrah v Garmisch-Partenkirchenu, ko je zmagala v kombinaciji smuk-salom in prejela zlato olimpijsko kolajno.

Rodila se je 1. julija 1914 v Brüsslu. Ko ji je bilo pet let, je prejela prve smuči. Vzljubila jih je in se podjetno učila v temeljnih spretnostih be-le opojnosti. Ko se je s starši preselili v Švico, je imela v bližnjem Grindelwaldu dovolj priložnosti za zimske športe.

Ko sem imela devet let, moj brat Rudi pa pet, sva se udeležila prvih tekem. To je bilo na otroških tekmah v Grindelwaldu. Takrat sem odnesla prvo zmago,« pripoveduje olimpijska prvakinja.

Ko smo se preselili v Nemčijo, je bilo s smučanjem spet težje. Samo konec tedna sva se z bratom lahko vozila v Schwarzwald. Vpisala sem se v smučarski klub v Freiburgu, kjer so mi omogočili udeležbo na raznih tekmah.

Kot 16 letno dekle je zmagovala Christl Cranz na vseh tekmah v Schwarzwald. Naslov nemške prvakinje si je priborila prvič leta 1934. kot 20-letno dekle. Od takrat naprej so bile vse večje smuške tekme združene z njenim imenom.

Z veseljem sem se udeleževala mednarodnih srečanj v smuku in slalomu. Vselej sem se česa novega naučila. Ko so me povabili v olimpijski tečaj, sem bila nepopisno srečna. Tu sem našla dva učitelja, Friedla Pfeifferja in Antona Seelosa, od katerih sem se veliko naučila. Pod njunim vodstvom sem največ napredovala. Leto pred olimpijskimi igrami sem samo trenirala. Zavedala sem se, da bom stala le enkrat med olimpijskimi tovaršicami. Ko sem šla v Garmisch-Partenkirchenu na start, sem se počutila povsem sigurno. Pri smuku pa sem preveč riskirala in sem padla. Moje nade v zmago so postale minimalne, nisem pa iz-

Stanovanja

Iščejo:

Stanovanje

eno- ali dvosobno, 18če mirna in solidna stranka za 1. december. Naslov v upr. »Slov.« št. 12786. c

Prodamo

Aparat za metan

nemške znamke Hauson, prodam. Je komplet, garnitura. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 12848. 1

Sobe

Oddajo:

Soba - nemebljovano

s kopalnico oddam eni ali dvema gospodoma ali gospodinjama. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Mir, snaga« št. 12834. 8

Pohištvo

Jesenovo spalnico

moderno, prvovrstno de-lo, prodam za 9700 lir. Pohištvo Krže, Vrhnika. Ogled v skladišču v Ljubljani, Tyrševa 47, poleg kavarnarice Majcen. 8

Kupimo

Več vagonov bukovih drv suhih, kupi Pogačnik, Ljubljana, Bohoričeva ul. 5, telefon 20-59. 1

gubila upanja. Pri slalomu sem stavila vse na srečo. Ponovila sem riskantno vožnjo. Tu pa tam se je že zdela, da bom zgrešila vratca, šlo pa je po sreči. Priznati moram, da nikoli v življenju nisem tako težko zmagala kot na olimpiadi.

Vso svojo ljubezen sem posvetila belemu športu. Niti misliti si ne morem, da bi ga zapustila. Zato sem si izbrala poklic športne učiteljice. Vpisala sem se na akademijo na državnem športnem polju, opravila izpite in dobila službo na športnem inštitutu univerze v Freiburgu.

Na vprašanje, če bo to zimo tekmovala, je odgovorila Christl Cranz, da na to ne misli več, pač pa bo trenirala ženski tekmovalni naraščaj.

»Mi — mi — mo — morrr — amo — po — ma — gati!« je zavpil Higgins na pomoč.

»Prosim!« pravi suho Montgomery. »Prosim, kar zahtelite!«

Ambrose je odvrlel z »borišča« gospodično Cassertonovo, ki je rajši omedlela kot bi se naprej borila.

»Primi, Mont!« ukaže.

»Laško ranjena! Poglej nogavice!« zamrmra detektiv.

»Lepo!« reče Ambrose in prepušča drugim, da uganejo, ali je mislil ironično ali pa je pohvalil očarljive noge gospodične Cassertonove.

Na vsak način je morala gospodična Casserton začutiti, da je srečno ušla nevarnosti, kajti nenadoma se je zopet zdramila in se izmaknila svojim rešiteljem.

Chappell in Casserton sta se ravnokar izpu-tila.

Boj je bil nenavadno trd.

Casserton je spregledal, da ne bo na tak način premagal svojega nasprotnika.

V njegovi misli je gorela še samo volja po uničevanju.

Gnan od brezumne besnosti, pograbi železne klešče za ogenj.

Hoče z njimi udariti Chappella po glavi. Gledalci glasno zakriče.

Ze se je zasvetil v Montgomeryjevih rokah revolver.

Toda njegov napor je bil brezpomemben.

Ko je Chappell opazil, da postaja njegov na-sprotnik nesramen, je tudi on brez usmiljenja udaril.

Charles Casserton se je zgrudil v nezavest.

Oba borilca sta jo pošteno izkupil.

Tako pošteno, da je gospa Chappell, ki je ravnokar vstopila v knjižnico od začudenja obstala.

Primaria fabbrica Italiana carrozzine per bambini e giocattoli cerca conoscitore articolo introdotto migliore clientela per affidare rappresentanza in Slovenia

Esigesi capacità, referenze primo ordine. Scrivere: Cassetta 10 B - Unione Pubblicità Italiana - BOLOGNA

Voilina italijanska tovarna otroških vozičkov in igračk išče tozadnega poznavalca vpeljanega pri boljših odjemalcih, da mu poveri zastopstvo za Slovenijo

Zahteva se sposobnost in prvovrstna priporočila. Pisati na:

Kap jih je zadela...

...saj tebi ni bilo treba gledati vsak večer v puškino cev! Kar postavi se tako pred puškino odprtino in misli, da jo drži v rokah človek z živci! Potem boš gotovo drugače govoril!

Hm! Zelo važno! Saj si imela zmeraj srečo! Zmeraj? Ali pa veš tudi zatrdno?

Moški glase je molčal.

Ala! Ne veš, kaj bi odgovoril?

Nazadnje mi še reci, da je Henry obstrelil!

Saj me tudi je! In nisem smela niti blekniti!

Tako je bilo namreč odgovorjeno. Da ne bi javno temu tega opazila in policija ne prepoznala predstave. Dal In meni je tekla kri za vrat in kljub temu sem morala ostati mirno in nisem smela niti vtrepetati. Poglej! Levo uho mi je bil dvakrat prestrlil! Saj ne nosim zamašnice lase čez ušesa!

Če kaj Henry je ljubil mene! Kot spoštujemo brata, tako je cenil mene! In zato mi je zapustil vsaj polovico...

Kako prideš sploh na misel, da je bil zapustil oporoko? Končno je bil še prav mlad...

Saj vem!

Si dal ti pobudo?

Moja...

Tat dediščine!

Zazvenel je tleskajoč zvok.

Higgins se je prijel nehoti za lice.

O Bog! Kofute! zamrmra.

Toda Chappell se je podvil v sosednjo sobo.

Pred njim se je odprla starosvetska biblioteka z mnogo tisoč knjigami, vezanimi v usnje.

Več podpornikov na sredi, ki so podpirali visok, kasetiran strop, je branilo razčede.

Zato ni mogel takoj opaziti bore se dvojice.

Charles Casserton je držal Tessy Cassertonovo, ki ji je še žarel obraz od klofute, za rame in jo hotel prisiliti, da bi pokleknila.

Tessy Cassertonova je ječala od bolečin.

Izpusti me! je jokaje ponavljala.

Chappell zatuli ogorčeno:

»Hočete morda to damo...«

Ni mogel izgovoriti.

Charles Casserton je bil človek nenavadno nagle jeze. In razen tega je imel za sabo razgibano cirkuško življenje. To je utrdilo njegovo telesno moč. Z besnim krikom je podrl Tessy na tla.

Ta je glasno zavajala in se hilajpe zgrudila. In Charles Casserton se je vrgel na Chappella.

Ta pa ee ni brigal za nasprotnika; njegova pozornost je veljala mladi gospi.

Slišal je za sabo zadrževano hropenje besnečega. Slišal je tudi opozorilni Montgomeryjev zvižg. A ni polagal nobene važnosti na opozorilo. In že je čutil Cassertonove roke na svojem vratu.

»Prokleti pes, ne boš se več mešal v tuje zadeve!« mu je siknil artist na uho.

Ves ta dogodek se je odigral tako hitro, da niso mogli trije Chappellovi spremljevalci prisokčiti na pomoč.

Tudi sedaj se niso mogli vmešavati v pretep, kajti Chappell in Charles Casserton sta vihrala po knjižnici v divji »Catch as catch can« — roko-borbi.

Osupli gledalci so se morali umakniti na varno. Večramenasti svečnik je preletel v velikem loku sobano.

Bronasti pult za knjige se je razletel z zornim žvenketanjem.

Pod težo rokoborcev se je razbila stoletna omara.

Vse se je godilo v taki blazni naglici, da je gledalec zastal dih.